

Рейтинговий звіт UGSB 003-003

Звіт про оновлення кредитного рейтингу боргового зобов'язання

Емітент	ВАТ АБ «Укргазбанк»
Тип рейтингу	кредитний рейтинг боргового зобов'язання за Національною рейтинговою шкалою
Тип боргового зобов'язання	іменні іпотечні облігації
Серія	В
Загальний обсяг емісії	50 000 000 грн.
Дата початку розміщення	01.03.2007 р.
Дата закінчення розміщення	29.02.2008 р.
Дата погашення	25.02.2010 р.
Відсоткова ставка	10,5% річних
Дата визначення	15.01.2007 р.
Дата оновлення:	28.02.2008 р.
Результат оновлення:	підтвердження
Рівень рейтингу:	uaAA-
Прогноз рейтингу:	стабільний

Рейтинг боргового зобов'язання визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери ua у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Вихідна інформація

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало повну фінансову звітність ВАТ АБ «Укргазбанк» за 2006–2007 роки, а також внутрішню інформацію, надану уповноваженими представниками Банку у ході рейтингового процесу, в тому числі під час спілкування спеціалістів рейтингового агентства з уповноваженими представниками банку. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності Банку.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим Банком, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризується ДУЖЕ ВИСОКОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Знаки «+» або «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Прогноз «стабільний» вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Дата	15.01.2007	21.06.07	16.08.07	28.02.2008
Рівень рейтингу	uaA	uaA+	uaAA-	uaA
прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підвищення	підвищення	підтвердження

Основні показники

Показник	01.01.03	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08
Актив, млн. грн.	467,43	1 081,01	1 427,13	2 387,26	4 460,83	4 653,66	6 145,28	8 759,14	10 313,83
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	325,90	784,09	1 096,02	1 717,61	3 481,47	3 802,48	4 895,65	7 004,47	8 059,30
Кошти клієнтів, млн. грн.	299,05	863,99	1 049,06	1 529,05	2 581,04	2 706,16	3 154,67	4 110,52	5 143,77
Власний капітал, млн. грн.	78,07	106,26	150,43	216,98	476,67	486,30	618,88	635,45	929,31
Доходи, млн. грн.	95,72	122,06	224,95	329,09	478,12	163,18	392,38	659,48	1 046,00
Витрати, млн. грн.	94,45	118,75	212,80	312,41	447,34	153,66	350,29	600,80	945,65
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	1,35	6,44	11,90	19,00	29,11	6,99	40,00	53,96	95,82
Чистий прибуток, млн. грн.	1,27	3,31	12,16	16,68	30,77	9,52	42,10	58,67	100,35
Доходність активів (ROA),%	0,27	0,31	0,85	0,70	0,69	-	-	-	0,97
Доходність капіталу (ROE),%	1,62	3,11	8,08	7,69	6,46	-	-	-	10,80

Зміст

РЕЗЮМЕ	5
1. РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	10
1.1. АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ОСНОВНИХ ЗМІН В РЕГУЛЮВАННІ	11
1.2. ЗАГАЛЬНИЙ СТАН БСУ ТА ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	12
1.2.1. Активні операції банків.....	13
1.2.2. Пасивні операції банків	15
1.2.3. Ефективність діяльності.....	17
2. РОЗВИТОК ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ	19
2.1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ВАТ АБ «УКРГАЗБАНК»	19
2.1.1. Інформація про судові позови.....	19
2.1.2. Інформація про перевірки контролюючими органами	19
2.1.3. Операції з пов'язаними особами	20
2.2. Відносини власності	20
2.3. Розвиток регіональної мережі банку	21
2.4. Клієнтська база	22
2.5. Картковий бізнес ВАТ АБ «УКРГАЗБАНК» ТА ІНФРАСТРУКТУРА ЙОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ	23
3. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ	25
3.1. АНАЛІЗ ДОТРИМАННЯ БАНКОМ ЕКОНОМІЧНИХ НОРМАТИВІВ.....	25
3.2. Джерела залучення ресурсів	26
3.2.1. Капітал.....	26
3.2.2. Зобов'язання	27
3.3. Напрями розміщення коштів.....	30
3.3.1. Активи	30
3.4. Ліквідність	36
3.5. Фінансові результати діяльності	37
3.5.1. Доходи.....	37
3.5.2. Витрати.....	38
4. ВИКОНАННЯ ПЛАНОВИХ БЮДЖЕТНИХ ПОКАЗНИКІВ ТА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ...	40
5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБСЛУГОВУВАННЯ ОБЛІГАЦІЙ ВЛАСНИХ ЕМІСІЙ ВАТ АБ «УКРГАЗБАНК»	41
5.1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБСЛУГОВУВАННЯ ОБЛІГАЦІЙ ЗА II ПІВРІЧЧЯ 2007 РОКУ	41
5.2. ОСНОВНІ ПАРАМЕТРИ ЕМІСІЇ.....	41
ВИСНОВОК	41
ДОДАТКИ	44
Додаток до рейтингового звіту №1	45
Додаток до рейтингового звіту №2.....	46
Додаток до рейтингового звіту №3	47
Додаток до рейтингового звіту №4	48
Додаток до рейтингового звіту №5.....	49

Резюме

ВАТ АБ «Укргазбанк» працює на українському банківському ринку з 1993 року та станом на 01.01.2008 р. входить до другої групи банків за класифікацією НБУ.

Ринкова позиція Банку за основними показниками зросла у 2007 році, що є наслідком нарощення клієнтської бази, розвитку регіональної мережі та карткового бізнесу, зростання обсягів кредитування та залучення коштів від корпоративних та роздрібних клієнтів, а також підвищення капіталізації Банку. За даними АУБ, станом на 01.01.08 р. активи Банку склали 1,846% загальних активів банківської системи, капітал – 1,409%. За розміром депозитного портфеля фізичних та юридичних осіб Банк посідає відповідно 11 та 21 позицію у банківській системі України.

ВАТ АБ «Укргазбанк» є активним учасником фондового та міжбанківського ринків. Банк співпрацює з національними та міжнародними організаціями та є учасником ряду спілок та асоціацій.

ВАТ АБ «Укргазбанк» має досить диверсифіковану клієнтську базу за юридичними та фізичними особами, що постійно зростає за рахунок підтримання діючих продуктів для клієнтів та впровадження нових. Останні роки Банк активізував роботу з роздрібним сегментом та малим бізнесом, що стимулювало його нарощувати регіональну мережу та розвивати картковий бізнес. Впровадження нових продуктів та активна маркетингова політика дозволили наростити клієнтську базу, яка станом на 01.01.08 р. перевищила 420 тисяч осіб, а його регіональна мережа на кінець 2007 року налічувала 18 філій та 268 відділень у різних областях України та АР «Крим».

Діяльність Банку регулярно перевіряється контролюючими органами. За результатами перевірок, проведених контролюючими органами у II півріччі 2007 року, порушень не виявлено. На розгляді у судових інстанціях перебували судові справи за участю ВАТ АБ «Укргазбанк». Обсяг позовів до Банку є незначним та не чинить суттєвого впливу на діяльність банківської установи. ВАТ АБ «Укргазбанк» активно проводиться претензійно позовна робота з повернення проблемної заборгованості. Обсяг операцій з пов'язаними особами є незначним.

Значних перегрупувань у структурі основних акціонерів Банку в 2007 році не відбулося. Станом на 01.01.08 р. істотною участю у капіталі ВАТ АБ «Укргазбанк» володіли дві юридичні особи, які мають відповідні дозволи НБУ. Контроль над банком здійснюють дві фізичні особи.

Протягом аналізованого періоду ВАТ АБ «Укргазбанк» дотримувалося економічних нормативів, встановлених НБУ. Незважаючи на зростання регулятивного капіталу (у 2,1 рази за 2007 рік), адекватність регулятивного капіталу залишається на нижчому рівні, порівняно із середніми значеннями по банківській системі України, що пояснюється, насамперед, інтенсивним

нарощенням кредитних операцій. Значення нормативів ліквідності, інвестування та кредитних ризиків перебували на прийнятному рівні.

Ресурсна база ВАТ АБ «Укргазбанк» є добре диверсифікованою. Зростання капіталу загалом відповідало приросту активів та відбулося за рахунок додаткових емісій акцій, прибутку та переоцінки основних фондів. У лютому 2008 року акціонерами ВАТ АБ «Укргазбанк» прийнято рішення про додаткову відкриту емісію акцій Банку, та збільшення його статутного фонду до 600 млн. грн. Надалі заплановано значне зростання капіталу Банку для підтримання належного рівня капіталізації.

Зобов'язання Банку зростали як за рахунок клієнтських коштів, так і за рахунок інших джерел, зокрема, цінних паперів власного боргу (облігацій), міжбанківських ресурсів та коштів міжнародних організацій. Структура клієнтських коштів значних змін не зазнала. Кошти з міжбанківського ринку ВАТ АБ «Укргазбанк» використовує переважно для управління ліквідністю, валютним ризиком (SWAP угоди), тоді як у кредити та цінні папери розміщує переважно кошти, залучені на строкові депозити клієнтів (за 2007 рік зросли на 93,53% та покривають 75% кредитного портфеля станом на 01.01.08 р.), кошти міжнародних організацій (на початок 2008 року заборгованість склала 34 млн. грн., загальний ліміт – майже 400 млн. грн.) та кошти, залучені шляхом емісії боргових цінних паперів (зросли за 2007 рік у 2,9 рази – до 416,70 млн. грн.).

Більшість показників, які характеризують якість пасивної бази Банку, перебувають на прийнятному рівні: ВАТ АБ «Укргазбанк» має помірну концентрацію залучених ресурсів, у тому числі депозитів клієнтів, за окремими кредиторами та видами економічної діяльності.

Протягом 2008 року ВАТ АБ «Укргазбанк» планує поліпшити диверсифікацію ресурсної бази за напрямками залучення, шляхом збільшення капіталу, емісії іпотечних цінних паперів та боргових цінних паперів для зовнішніх ринків капіталів (емісія єврооблігацій), а також за рахунок зростання депозитів фізичних осіб та коштів міжнародних фінансово-кредитних установ.

Чисті активи ВАТ АБ «Укргазбанк» у 2007 році продовжували зростати переважно, за рахунок робочих активів (їх питома вага в активах станом на 01.01.08 р. склала 91,88%). За 2007 рік чисті активи зросли на 131,2%, у тому числі за II півріччя 2007 року – 67,83%.

Основною складовою активів залишається кредитно-інвестиційний портфель, сформований переважно строковою заборгованістю за кредитами суб'єктів господарювання та фізичних особам, а також міжбанківськими кредитами, частка яких у КПП зросла до 28%. На початок 2008 року питома вага високоліквідних активів у активах ВАТ АБ «Укргазбанк» склала 14,09% (станом на 01.01.07 р. – 12,35%), а їх зростання відбувалося переважно за рахунок коштів на коррахунках в НБУ та інших банках. Зростання основних фондів відбувалося переважно за рахунок придбання нових приміщень для розширення регіональної мережі, переоцінки основних засобів за ринковою вартістю, а також за рахунок капітальних інвестицій в основні засоби.

Основні показники, які характеризують якість активів, перебувають на прийнятному рівні: питома вага цінних паперів, у тому числі й тих, ліквідність яких неможливо визначити, у чистих активах Банку знизилася до 4,77% (77,5% капіталу I рівня); концентрації кредитного портфеля за окремими контрагентами та галузями економіки є помірними (на 20 найбільших позичальників припадає не більше 1/3 кредитного портфеля Банку (але 255% капіталу I рівня), а на найбільшу галузь економіки припадає не більше 30% заборгованості за кредитами суб'єктів господарювання (153% капіталу I рівня)); зростає питома вага кредитів, наданих фізичним особам, що в подальшому може призвести до поліпшення диверсифікації наданих кредитів за окремими клієнтами; якість кредитного портфеля та портфеля міжбанківських кредитів є доброю (питома вага простроченої та сумнівної заборгованості не перевищує 1% кредитного портфеля) за достатнього рівня резервування за активними операціями (станом на 01.01.08 р. рівень резервування за кредитним портфелем станом на 01.01.08 р. склав 4,18% при одночасному зниженні частки сформованих резервів під нараховані доходи до 15,09%).

Портфель цінних паперів ВАТ АБ «Укргазбанк» за аналізований період зріс незначно, а у його структурі зросла питома вага облігацій комерційних банків та міст (облігації мають інвестиційний рівень). Банком не було надано поємітентну структуру окремих цінних паперів, тому агентство не може перевірити ліквідність переважної частини цінних паперів у портфелі Банку на продаж та до погашення.

Для поліпшення якості активів необхідно намагатися знижувати концентрації робочих активів, зменшити обсяг коштів, стабільність надходжень за якими значною мірою залежить від ринкової кон'юнктури (незабезпечені міжбанківські кредити та цінні папери), та поліпшувати збалансованість наданих кредитів та залучених ресурсів за строками погашення.

Ліквідність ВАТ АБ «Укргазбанк» є доброю: банк підтримує достатній обсяг високоліквідних активів, а також має можливість залучення коштів з міжбанківського ринку. Активи та пасиви помірно збалансовані за строками до погашення та валютами, а значення нормативів ліквідності значно перевищували мінімально встановлені НБУ. Високоліквідні активи майже на 70% покривають нестабільні ресурси, а їхній обсяг за 2007 рік зріс у 2,6 рази. Враховуючи значний обсяг коштів, залучених та розміщених на міжбанківському ринку, а також все більшу частину коштів, які Банк залучає з ринку капіталів (включаючи міжнародні ринки капіталів), для ВАТ АБ «Укргазбанк» посилюються ринкові та валютні ризики, які в подальшому будуть чинити тиск на ліквідність Банку.

Діяльність ВАТ АБ «Укргазбанк» є прибутковою. Чистий прибуток Банку за 2007 рік склав 100,35 млн. грн. (прибуток від операцій – 223,85 млн. грн.), а значення показника ефективності діяльності зросло з 124,15% станом на 01.01.07 р. до 149,57% станом на 01.01.08 р. (на 14 в. п. більше, ніж станом на 01.07.07 р.).

Основну частину фінансового результату Банку формують доходи від основної діяльності (чистий процентний дохід за 2007 рік склав 258,21 млн. грн.; чистий комісійний дохід – 131,21 млн. грн.), хоча значною залишається питома вага доходів, отриманих від інших операцій, зокрема, від реалізації цінних паперів та від

продажу валюти та банківських металів (переважна частина у структурі інших доходів та результатів від торговельних операцій).

Інвестиції у розвиток територіальної мережі та інфраструктури обслуговування (витрати на комунікації, мережу банкоматів, тощо) зумовили значний обсяг адміністративних витрат та витрат на утримання персоналу, хоча темп зростання позаопераційних витрат загалом відповідає темпу зростання витрат по Банку в цілому (питома вага загальних адміністративних витрат у загальних витратах ВАТ АБ «Укргазбанк» станом на 01.01.08 р. не перевищувала 30%). Відстрочені податкові зобов'язання, які виникли внаслідок переоцінки основних засобів ВАТ АБ «Укргазбанк», перевищили зобов'язання зі сплати податку на прибуток, в наслідок чого обсяг витрат на сплату податку на прибуток має від'ємне значення. Зростання відрахувань до резервів під активні операції значною мірою зумовлено зростанням обсягу кредитного портфеля та посиленням вимог регулятора щодо формування резервів під активні операції.

Заплановані фінансові показники загалом було досягнуто. В подальшому, ВАТ АБ «Укргазбанк» планує проводити політику, спрямовану на територіальну експансію (відкриття регіональних підрозділів) та розвиток роздрібного, а також малого і середнього бізнесу. Банк реалізує стратегію диверсифікації своєї діяльності та переорієнтацію на масові клієнтські сегменти. Таким чином, у стратегії визначений курс на активне залучення клієнтів-фізичних осіб, середнього та малого бізнесу, які працюють у сферах торгівлі, виробництва та надання послуг.

ВАТ АБ «Укргазбанк» було зареєстровано облігації серій D та E та розпочато їх розміщення серед інвесторів. При цьому, Банк розміщував облігації вище номінальної вартості. У четвертому кварталі 2007 року ВАТ АБ «Укргазбанк» було виплачено відсотковий дохід за облігаціями серій A, B, C та D на загальну суму 10 130 236,65 грн. В січні 2008 р. ВАТ АБ «Укргазбанк» було розміщено 20 280 шт. облігацій серії E на загальну суму 20 547 290,40 грн.

Облігації серії B банком розміщено у повному обсязі.

Зобов'язання емітента за іпотечними облігаціями є забезпеченими іпотечним покриттям, власники іпотечних облігацій мають вищий пріоритет перед правами чи вимогами інших осіб щодо іпотечного покриття.

Згідно наданої Банком інформації, станом на 01.01.08 р. сукупний розмір іпотечних активів у складі іпотечного покриття складає 55,89 млн. грн., середньозважений строк усіх іпотечних активів у складі іпотечного покриття складає 115 місяців, середньозважена процентна ставка за всіма іпотечними активами – 13%, сукупний розмір процентних платежів за всіма іпотечними активами, що підлягає сплаті емітенту в поточному процентному періоді за звичайними іпотечними облігаціями, визначений у валюті, у якій здійснюється випуск звичайних іпотечних облігацій складає 1,81 млн. грн. До складу іпотечного покриття входить 384 кредитів, відсотки за якими сплачуються щомісячно. Розмір іпотечних активів, зобов'язання боржників за якими забезпечені іпотекою житлових будинків або квартир перевищує 90% сукупного розміру усіх іпотечних активів, включених до складу іпотечного покриття.

Сумарний розмір процентних платежів за іпотечними активами протягом процентного періоду за іпотечними облігаціями перевищує обсяг процентів за облігаціями.

У разі необхідності емітент може провести заміну іпотечних активів у складі іпотечного покриття, відповідно до вимог чинного законодавства, при цьому банк має достатньо коштів та цінних паперів, які рефінансуються НБУ для можливості заміни частини іпотечних активів.

1. Розвиток банківської системи України

У 2007 році основні показники банківської системи продовжували зростати, що стимулювалося зростанням основних макроекономічних показників, збільшенням рівня доходів населення та підвищенням довіри населення до банківських установ (що позначилося на зростанні строкових вкладів), а також можливістю отримання додаткового фінансування з внутрішніх та міжнародних ринків. Нарощення активних операцій банків супроводжувалося вливанням капіталу, у тому числі і з боку іноземних інвесторів.

Для банківської системи України (БСУ) зберігаються структурні, політичні та кредитні ризики, пов'язані із значною конкуренцією на фінансовому ринку, інтенсивним нарощенням кредитних портфелів за недостатньої ресурсної бази з відповідними строками, погіршенням ліквідності системи за рахунок посилення залежності від ринкового фінансування і збільшення валютних дисбалансів, а також посиленням впливу регуляторних органів на економічну ситуацію в країні.

Посилення конкуренції на банківському ринку та зростання ролі великих банків, які поступово витісняють з ринку банківські установи III та IV груп змушує останніх працювати в більш ризикованих клієнтських сегментах. Конкуренція за частку на ринку банківського обслуговування змушує банківські установи інтенсивно нарощувати кредитні портфелі, що певним чином послаблює контроль за якістю кредитів. Незначне зниження ставок за кредитами у середньому по банківській системі та посилення регулятивного впливу з боку НБУ чинить тиск на ефективність діяльності малих та середніх банків, основним джерелом ресурсів для яких залишаються строкові кошти юридичних та фізичних осіб. Інтенсивний розвиток роздрібного кредитування, що зумовлює значні капіталовкладення у розвиток територіальної мережі, спричиняє значне зростання небанківських витрат. Зростання конкуренції серед банківських установ, у тому числі цінової конкуренції та конкуренції послуг, що зумовлено агресивними стратегіями низки фінансових установ, у тому числі банків з іноземним капіталом, та слабка сегментація ринку (переважна більшість банківських установ намагаються здійснювати повний перелік банківських операцій, частина з яких є іміджевими) знижує доходність діяльності за умови зростання вартості залучених ресурсів.

Здешевлення ресурсів для окремих банків, насамперед, банків з іноземним капіталом, значним чином не позначилося на вартості кредитних ресурсів для позичальників. Порівняно з 2006 роком середня процентна ставка за кредитами в іноземній валюті не змінилася та склала 11,3%; процентна ставка за кредитами у національній валюті знизилася на 1 в. п. – до 14,4%. Середня ставка за залученими депозитами у гривні за відповідний період зросла на 0,6 в. п.; в іноземній валюті – не змінились.

Зростання обсягів кредитування в іноземній валюті, а також зростання невідповідності між строками залучення та розміщення ресурсів може негативно позначитися на ліквідності банківської системи.

Посилення впливу регуляторних органів на загальноекономічну ситуацію в країні та можлива зміна цільових пріоритетів, зокрема, таргетування інфляції чи валютного курсу в ручному режимі може негативно вплинути на загальний стан фінансового ринку та на БСУ зокрема.

Агентство зазначає певні позитивні зрушення у банківській системі України протягом останнього року, зокрема, зростання рівня проникнення банківських послуг, зростання власних фінансових ресурсів, зменшення обсягу операцій з пов'язаними особами, посилення законодавчого регулювання діяльності банківських установ, а також зменшення залежності від окремих клієнтів, пов'язане з розширенням напрямів діяльності окремих банківських установ.

1.1. Аналіз операційного середовища та основних змін в регулюванні

Операційні ризики банківської системи залишаються значними. Це пов'язано, насамперед, інтенсивним нарощенням активних операцій, зокрема, у сегменті роздрібного кредитування, що призводить до послаблення внутрішнього контролю за кредитними операціями та діяльністю структурних підрозділів. Значним залишається обсяг операцій з пов'язаними компаніями (у тому числі шляхом кредитування через інші банківські установи, та фінансування підприємств, які володіють незначною часткою у капіталі банків або контролюються власниками чи топ-менеджментом банків).

Політика НБУ протягом останніх місяців 2007 року була спрямована на приборкання інфляції в економіці та на підтримання стабільності курсу на валютному ринку шляхом зв'язування вільних коштів та інтервенції НБУ на валютному ринку. На 2008 рік Національний банк України підвищив облікову ставку до 10%. У другому півріччі 2007 року зростали також ставки рефінансування Національним банком України, які у грудні 2007 року склали 15% на кредити «овернайт» та 14,5% на тендерні кредити. Регуляторні заходи НБУ та дефіцит ліквідності на кінець 2007 року спричинили зростання вартості міжбанківських ресурсів. При цьому, за результатами 2007 року, середньозважена ставка за всіма інструментами НБУ була нижчою, ніж у попередньому році на 1,4 в. п. та склала 10,1%.

Вплив зовнішніх чинників на діяльність банків залишається суттєвим. На діяльність банків впливали зростання рівня монетизації економіки за одночасного зростання основних макроекономічних показників, нестабільність політичної та економічної ситуації в країні, криза на міжнародних фінансових ринках та інфляційні очікування населення.

Рівень монетизації економіки станом на 01.01.2008 р. склав 46,5%, що на 4,2 в. п. більше, ніж на початок 2007 року; монетарна база за рік зросла на 46% (44,679 млрд. грн.) – до 141,893 млрд. грн; зростання готівки та грошової маси на 48,2% та 52,2% відповідно. В 2007 році інфляція значно перевищила заплановані показники, що у майбутньому може негативно вплинути на схильність до заощаджень фізичних осіб.

Невисокий рівень зацікавленості іноземних інвесторів в інвестуванні в економіку країни зумовлений нестабільністю законодавчої бази стосовно діяльності суб'єктів господарювання та значною їх залежністю, у тому числі банків, від нефінансових чинників (низький рівень економічної свободи). Інтерес до придбання банківських установ спостерігається лише протягом останніх кількох років, що пояснюється, передусім більш чіткими правилами функціонування банків, порівняно з іншими суб'єктами господарювання.

Залежність БСУ від зовнішніх ринків капіталів є незначною (залучені кошти шляхом синдикованих кредитів та випуском єврооблігацій є помірно структуровані за строками до погашення, а їхній обсяг є незначним), тому криза на міжнародних фінансових ринках не мала значного впливу на ліквідність БСУ. При цьому, можливості інвесторів щодо придбання ряду банківських установ в Україні погіршилися, що змушувало відкласти, а в окремих випадках відмовитися від придбання банків в Україні, або переносити процес вливання капіталу в їх дочки в Україні. Ми вважаємо, що за умови стабілізації ситуації на міжнародних ринках капіталів та відсутності дій регулятора, спрямованих на обмеження присутності іноземного капіталу, до кінця 2008 року частка іноземного капіталу в БСУ може значно зрости (на початок 2008 року вона склала 35%, тоді як на початок 2007 року – 27,6%). Ми очікуємо зростання синдикованого кредитування, а також зростання обсягів постімпортного фінансування через БСУ за умови поліпшення лібералізації ринків.

1.2. Загальний стан БСУ та основні тенденції розвитку

За 2007 рік кількість зареєстрованих банків зросла на 5 установ – до 198. Кількість банків, які перебували на стадії ліквідації залишалася незмінною, та на початок 2008 року склала 19.

Прийнятні показники доходності (чиста процентна маржа у 2007 році склала 5,03%), перспективи розвитку та достатня віддача на капітал (рентабельність капіталу у 2007 році склала 12,67%) роблять український банківський сектор привабливим для іноземних інвесторів. У 2007 році кількість банків з іноземним капіталом зросла з 35 до 47, у тому числі з 100% іноземним капіталом – з 13 до 17. У 2008-2009 рр. можливе зростання частки іноземного капіталу у БСУ за рахунок подальшого придбання банківських установ іноземними інвесторами (насамперед, банків II та III груп), а також нарощення статутних фондів та активних операцій українськими дочками іноземних банків.

Основні показники діяльності банків у розрізі груп наведено у таблиці нижче.

Таблиця 1.1. Основні показники діяльності БСУ

Група	01.01.2007				01.07.2007				01.01.2008			
	Кількість банків	Активи, %	Капітал, %	Чистий прибуток, %	Кількість банків	Активи, %	Капітал, %	Чистий прибуток, %	Кількість банків	Активи, %	Капітал, %	Чистий прибуток, %
I	15	62,2	54,0	68,2	15	62,7	52,9	69,5	17	64,8	57,2	73,0
II	19	19,1	16,7	16,7	19	18,8	18,3	16,5	17	17,2	16,8	12,7
III	25	8,6	10,7	7,9	25	8,1	10,3	7,9	34	10,2	12,9	8,1
IV	110	10,1	18,7	7,3	114	10,3	18,6	6,1	105	7,8	13,2	6,1
Разом	169	100,0	100,0	100,0	173	100,0	100,0	100,0	173	100,0	100,0	100,0

Джерело: Національний банк України (www.bank.gov.ua)

Протягом останніх років спостерігається **тенденція укрупнення банківських установ та поглиблення розривів** між найбільшими банками та іншими банками БСУ. Приріст активів, капіталу та чистого прибутку спостерігався за усіма групами банків, проте все значнішим стає вплив найбільших банків. Чисті активи банків I та II груп у 2007 році зросли на 176,5 млрд. грн. та 38,15 млрд. грн. відповідно (активи банківської системи за вказаний період збільшилися на 259,22 млрд. грн.), а із 6,62 млрд. грн. чистого прибутку БСУ за 2007 рік (загалом 173 діючі банки), 4,83 млрд. грн. припадає на 17 банків I групи.

1.2.1. Активні операції банків

За 2007 рік чисті активи Банківської системи України зросли на 259,2 млрд. грн., а основною складовою їх зростання були кредити та заборгованість клієнтів. Структуру активів БСУ наведено у таблиці нижче.

Таблиця 1.2. Активи БСУ, млрд. грн.

	01.01.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08	Темп росту за 2006 р, %	Темп росту за 2007 р, %	Темп росту за II півріччя 2007 р, %
Грошові кошти та залишки на рахунках в НБУ	24,9	26,5	26,0	31,0	36,0	37,1	6,32	40,04	19,83
Цінні папери, емітовані НБУ	6,5	4,6	4,4	3,8	8,3	9,7	-29,59	112,81	155,19
Кошти в інших банках	25,6	42,3	51,8	59,9	62,5	81,6	65,33	92,89	36,17
Цінні папери	7,6	9,3	10,4	12,5	15,2	17,7	22,89	90,27	41,35
Кредити та заборгованість клієнтів	142,3	245,5	273,1	316,9	369,8	430,1	72,57	75,16	35,69
Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	0,3	0,5	0,6	0,7	0,9	1,2	99,90	131,23	84,16
Основні засоби та нематеріальні активи	11,6	18,6	19,1	21,6	23,4	28,1	59,71	51,51	30,02
Нараховані доходи до отримання	1,9	2,8	3,5	4,1	4,9	5,8	45,68	106,56	41,49
Інші активи	2,3	3,0	3,8	5,6	5,9	7,6	26,36	156,92	35,48
Резерви під активні операції	-9,1	-12,9	-14,2	-16,1	-18,3	-19,6	41,12	51,93	21,51
Разом чисті активи	213,9	340,2	378,4	440,1	508,6	599,4	59,05	76,20	36,20

Нарощення кредитних операцій стимулювалося прагненням банків збільшити ринкову частку в умовах зростаючої конкуренції, та підтримувалося зростанням доходів населення, збільшенням цін на нерухомість та відповідним збільшенням ресурсної бази. За рік кредитні портфелі Банків¹ зросли на 80,03%, при цьому кредити, надані фізичним особам збільшилися на 97,59%. Якість кредитів залишається на доброму рівні (питома вага прострочених та сумнівних позик у кредитних портфелях знизилася з 1,65% станом на 01.01.2007 р. до 1,31% станом на 01.01.2008 р.), що, проте, є результатом не стільки роботи банків з проблемною заборгованістю, скільки наслідком значного нарощення кредитних портфелів за рахунок «нових» кредитів. Прострочена заборгованість за 2007 рік зросла на 42,66%, а обсяг сформованих резервів на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями за вказаний період збільшився на 50,88%. Станом на 01.01.2008 р. рівень резервування за кредитами склав 3,81% (станом на 01.01.2007 р. – 4,54%).

Темп зростання високоліквідних активів (41,77%) поступався зростанню інших складових, що спричинило зниження їх частки у загальних активах з 12,70% станом на 01.01.2007 р. до 10,27% станом на 01.01.2008 р.

Збільшення портфеля цінних паперів відбулося за рахунок як придбання банками цінних паперів нових випусків, так і переоцінки існуючих. Ми вважаємо, що надалі питома вага цінних паперів у активах українських банків буде зменшуватися, оскільки перешкодою для подальшого нарощування обсягу цінних паперів є неврегульованість податкового законодавства.

¹ З урахуванням міжбанківських кредитів та депозитів

1.2.2. Пасивні операції банків

Зростання активів банківської системи було підкріплено відповідним збільшенням ресурсної бази.

У 2007 році банки значно наростили статутні фонди (на 63,2%), проте питома вага капіталу у пасивах продовжує знижуватися (11,6% станом на 01.01.2008 р., проти 12,5% станом на 01.01.2007 р.). Основною складовою капіталу є статутний фонд (61,62% станом на 01.01.2008 р.), хоча значною залишається питома вага переоцінки (11,76%). Структуру капіталу БСУ наведено у таблиці нижче.

Таблиця 1.3. Капітал БСУ, млрд. грн.

	01.01.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08	Темп росту за 2006 р, %	Темп росту за 2007 р, %	Темп росту за II півріччя 2007 р, %
Статутний капітал	16,14	26,27	28,43	31,48	36,81	42,87	62,69	63,22	36,20
Викуплені акції або паї	-0,04	-0,01	-0,01	-0,01	0,00	0,00	-81,43	-70,78	-75,53
Емісійні різниці	0,54	1,20	1,21	1,21	1,80	3,22	120,89	168,64	166,34
Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	2,97	4,80	5,08	6,95	6,82	7,02	61,83	46,03	0,92
Резерви переоцінки	2,54	5,45	5,45	6,54	6,74	8,19	114,68	50,31	25,20
Накопичений фінансовий результат минулих років	1,12	0,71	4,11	1,94	1,82	1,67	-36,56	133,66	-14,04
Результат поточного року	2,17	4,14	1,37	2,57	4,22	6,62	90,98	59,72	157,24
Всього власного капіталу	25,45	42,57	45,64	50,68	58,21	69,58	67,25	63,46	37,29

Джерело: Національний банк України (www.bank.gov.ua)

Враховуючи задекларовані плани щодо капіталізації окремих банківських установ, а також посилення вимог до капіталізації, у 2008 році очікується нарощення статутних фондів.

У 2007 році окремі банківські установи розширили власні можливості щодо диверсифікації ресурсної бази за рахунок залучення коштів з міжнародних ринків та емісії власних боргових цінних паперів, проте основною складовою залучених ресурсів залишаються кошти клієнтів та банків.

Позитивними тенденціями у 2007 році було поліпшення диверсифікації ресурсної бази банків за рахунок залучення кредитів від міжнародних фінансових організацій (питома вага у зобов'язаннях зросла з 2,8% станом на 01.01.2007 р. до 3,5% станом на 01.01.2008 р.) та коштів з фондового ринку шляхом емісії боргових цінних паперів (питома вага у зобов'язаннях банків за рік зросла на 1,6 в. п. – до 3,7% станом на 01.01.2008 р.), проте наразі частка цих складових у залучених ресурсах залишається низькою.

Слід зазначити, що у 2007 році спостерігалось:

- поглиблення валютних дисбалансів, що було зумовлено зростанням обсягів валютного кредитування (питома вага валютних кредитів у кредитному портфелі за 2007 рік зросла на 0,39 в. п. – до 49,91% станом на 01.01.2008 р.) за умови зменшення частки валютних депозитів клієнтів (питома вага коштів у іноземній валюті у коштах клієнтів за 2007 рік знизилася на 5,96% – до 32,11% станом на 01.01.2008 р.);
- поглиблення дисбалансів залучених коштів клієнтів та кредитів за строками, що у майбутньому може негативно вплинути на ліквідність БСУ. У 2007 році темп зростання довгострокових кредитів (85,72%) значно перевищив темп зростання довгострокових депозитів клієнтів (61,11%), при цьому, збільшення строковості відбулося як у кредитному портфелі (питома вага довгострокових позик зросла на 4,34 в. п. – до 69,19%), так і в клієнтських коштах (частка довгострокових депозитів зросла на 0,64 в. п. – до 68,83%);
- суттєве зниження рівня забезпечення клієнтського кредитного портфеля депозитами, що було наслідком використання інших джерел ресурсів (переважно короткострокових коштів з міжбанківського ринку для проведення кредитних операцій). Кредитний портфель БСУ за 2007 рік зріс майже на 75% при зростання коштів клієнтів лише на 57%, а рівень забезпечення кредитів клієнтів клієнтськими депозитами за 2007 рік знизився майже на 10 в. п. та станом на 01.01.2008 р. склав 65,53%.

Інфляційні очікування та попит на строкову ресурсну базу з боку банків спричинив незначне зростання ставок за залученими депозитами. У грудні 2007 року інтегральна відсоткова ставка за депозитами фізичних осіб склала 11,6% (на 0,9 в. п. більше, ніж у грудні 2006 року), при цьому незначне зростання відсоткових ставок за депозитами фізичних осіб спостерігалось як в іноземній (+0,5 в. п. за аналогічний період), так і в національній (+0,1%) валютах. Структуру залучених ресурсів наведено у таблиці нижче.

Таблиця 1.4. Зобов'язання БСУ, млрд. грн.

	01.01.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007	01.01.2008	Темп росту за 2006 р, %	Темп росту за 2007 р, %	Темп росту за II півріччя 2007 р, %
Кошти банків	32,00	76,64	86,62	112,69	130,35	168,62	139,52	120,01	49,63
Кошти клієнтів	147,09	202,93	220,52	244,65	282,37	318,39	37,96	56,90	30,14
Емітовані банками сертифікати	0,83	0,99	1,04	1,05	1,08	1,31	18,90	32,55	24,96
Емітовані банками інші боргові цінні папери	2,02	5,17	8,70	11,43	13,23	18,03	155,99	248,52	57,73
Нараховані витрати	1,86	3,06	3,89	4,59	5,24	5,81	64,55	89,93	26,57
Відстрочені податкові зобов'язання	0,66	1,68	1,66	1,94	1,96	2,51	153,30	49,17	29,41
Інші зобов'язання	3,96	7,14	10,37	13,05	16,19	15,15	80,29	112,25	16,10
Всього зобов'язань	188,43	297,61	332,81	389,39	450,43	529,82	57,95	78,02	36,06

Джерело: Національний банк України (www.bank.gov.ua)

Подальше зростання ресурсної бази за рахунок коштів фізичних осіб буде залежати від можливостей населення та суб'єктів господарювання альтернативного розміщення вільних ресурсів (активності інвестиційних фондів, кредитних союзів та недержавних пенсійних фондів), можливостей банківських установ залучати ресурси за відповідними відсотковими ставками (за 2007 рік рівень інфляції склав 16,6%, тоді як середні ставки за депозитами для населення у грудні 2007 року склали 13,7%), політики регулятора (посилення вимог до збалансованості активів та пасивів банків може спричинити додатковий попит на довгострокові ресурси), а також можливостей банків залучати ресурси з інших джерел, зокрема, шляхом емісії боргових цінних паперів, синдигованих кредитів та коштів на умовах субординованого боргу.

Ми вважаємо, що у 2008 році БСУ збереже високі темпи зростання ресурсної бази, які проте будуть нижчими, ніж у 2007 році.

1.2.3. Ефективність діяльності

Більшість банківських установ у 2007 році продовжували інтенсивно розвивати територіальну мережу, що за умови посилення конкуренції на ринку банківських послуг спричинило значні адміністративні витрати та витрати на утримання персоналу. При цьому, незважаючи на значне зростання позаопераційних витрат (витрати на утримання персоналу за рік зросли на 65,8%; загальні адміністративні витрати – на 41,6%) та витрат на формування резервів (за рік зросли у 2,46 рази), основні показники, що характеризують ефективність БСУ залишалися на прийнятному рівні.

Чистий прибуток БСУ за 2007 рік зріс на 59,7% – до 6,62 млрд. грн., тоді як операційний прибуток банків за вказаний період зріс 56,3%. Рентабельність активів

та капіталу за рік знизилися несуттєво (ROA з 1,61% до 1,50%; ROE з 13,52% до 12,67%) за прийнятних показників чистої процентної маржі (5,03% станом на 01.01.2008 р., проти 5,3% станом на 01.01.2007 р.) та чистого спреду (5,71% станом на 01.01.2008 р., проти 5,76% станом на 01.01.2007 р.), що робить банківський сектор привабливим для іноземних інвесторів.

При цьому, переорієнтація окремих системоутворюючих банків на роздрібний сегмент дала можливість банківським установам поліпшити структуру доходів (наростити питому вагу процентних та комісійних доходів). У витратах банків значною залишається питома вага адміністративних витрат, хоча дефіцит ресурсної бази спричинив зростання процентних витрат за залученими коштами, частка яких за рік зростає з 44 до 46%. Структуру витрат банківської системи України наведено на рисунку нижче.

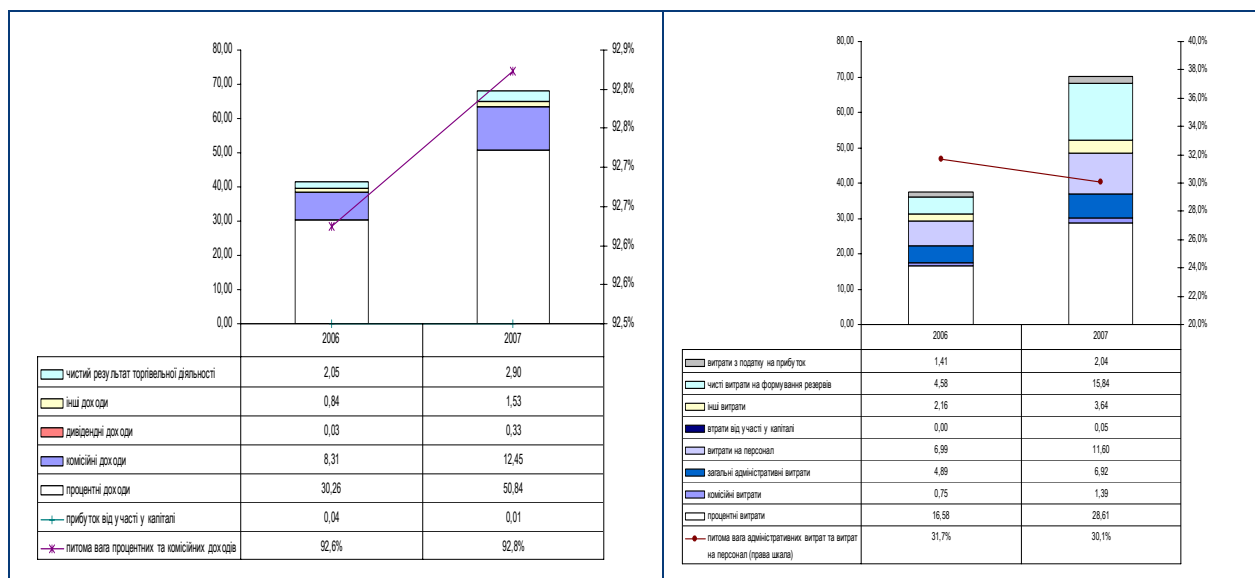

Рисунок 1.1. Структура витрат БСУ (за даними НБУ)

У майбутньому агентство очікує **у доходах**: зростання питомої ваги процентних та комісійних доходів, передусім через кредитування фізичних осіб, а також зростання обсягу торгових доходів від операцій з іноземною валютою, зумовлене інфляційними очікуваннями населення та зростанням обсягів конверсійних операцій у разі відкриття внутрішнього ринку товарів та послуг для інших країн (запланована на друге півріччя 2008 року ратифікація ВРУ Угоди щодо членства України в СОТ); **у витратах**: зростання витрат на персонал та витрат на формування резервів, через погіршення якості кредитних портфелів ряду українських банківських установ під впливом загальноекономічних чинників.

2. Розвиток якісних показників діяльності банку

2.1. Організаційно-правові аспекти діяльності ВАТ АБ «Укргазбанк»

2.1.1. Інформація про судові позови

Станом на 01.01.08 р. на розгляді у судових інстанціях різних рівнів перебували позови фізичних та юридичних осіб, проте частина з яких є немайновими. Інформацію про найбільші судові позови станом на 01.01.08 р. наведено у таблиці нижче.

Таблиця 2.1. Інформація про найбільші судові позови до ВАТ АБ «Укргазбанк»

Позивач	Предмет позову	Сума позовних вимог	Стан розгляду справи
Юридична особа	Стягнення завданих збитків	303,0 тис. грн.	24.05.07 р. Господарським судом м. Києва у позові відмовлено. 31.07.07 р. постановою Київського апеляційного ГС рішення залишено в силі. 12.12.07 р. постановою ВГСУ залишено в силі рішення ГС та постанову Київського апеляційного ГС.
Фізична особа	Про відшкодування моральної та матеріальної шкоди	1 000,0 тис. грн.	Триває розгляд справи.

Решта судових позовів до ВАТ АБ «Укргазбанк» є незначною, та на нашу думку, не чинять суттєвого впливу на діяльність Банківської установи.

ВАТ АБ «Укргазбанк» ведеться претензійно-позовна робота з повернення проблемної заборгованості (позови до позичальників складають переважну більшість від загальної кількості позовів ВАТ АБ «Укргазбанк»). Відповідно до даних звітності, загальний обсяг штрафів та пені, отриманої Банком у 2007 році, склав 960 тис. грн.

2.1.2. Інформація про перевірки контролюючими органами

У II півріччі 2007 року контролюючими органами було проведено 59 перевірок діяльності ВАТ АБ «Укргазбанк» та його територіальних підрозділів, з яких 3 перевірки – територіальними управліннями НБУ в регіонах. За результатами проведених перевірок порушень виявлено не було.

Протягом грудня 2007 – січня 2008 року тривала перевірка діяльності Банку контролюючими органами. На початок лютого 2008 року результати перевірки відсутні.

Відповідно до даних звітності ВАТ АБ «Укргазбанк», загальний обсяг пені та штрафів, сплачених Банком у 2007 році, склав 40,43 тис. грн. (за II півріччя – 15,45 тис. грн.).

2.1.3. Операції з пов'язаними особами

Відповідно до даних звітності, станом на 01.01.08 р. афілійованими особами щодо ВАТ АБ «Укргазбанк» є ЗАТ «Розрахункова палата Київської універсальної біржі», ТОВ «Медіа-Сервіс», ТОВ Фінансово-інвестиційний альянс та ТОВ «Укргазінвест плюс». Останні 2 компанії володіють істотною участю у капіталі Банку.

Операції з пов'язаними особами здійснюються на загальних умовах, а їхній обсяг є незначним: питома вага операцій з пов'язаними особами у наданих кредитах за 2007 рік склала близько 2% (у 2007 році – 1,6%), частка депозитів пов'язаних осіб у загальному обсязі залучених за рік депозитів не перевищує 1%.

Станом на 01.01.08 р. питома вага кредитів та депозитів пов'язаних осіб не перевищує 1% кредитного та депозитного портфеля відповідно.

Протягом II півріччя 2007 року контролюючими органами було проведено ряд перевірок діяльності ВАТ АБ «Укргазбанк», за результатами яких порушень виявлено не було. На розгляді у судових інстанціях перебували судові справи за участю ВАТ АБ «Укргазбанк». Обсяг позовів до Банку є незначним та не чинить суттєвого впливу на діяльність банківської установи. ВАТ АБ «Укргазбанк» активно проводиться претензійно позовна робота з повернення проблемної заборгованості. Обсяг операцій з пов'язаними особами є незначним.

2.2. Відносини власності

За 2007 рік сплачений статутний фонд ВАТ АБ «Укргазбанк» зріс на 200 млн. грн., та станом на 01.01.08 р. склав 500 млн. грн. Акції додаткових емісій було викуплено існуючими акціонерами та міноритарними акціонерами, у тому числі іноземними банками та інвестиційними компаніями.

Відповідно до даних звітності, на початок 2008 року істотною участю у ВАТ АБ «Укргазбанк» володіли ТОВ «Фінансово-інвестиційний альянс» (33,0063% акцій) та ТОВ «Компанія «Укргазінвест плюс» (18,0005% акцій). Зазначені акціонери мають відповідні дозволи НБУ на володіння істотною участю.

Акціонери ВАТ АБ «Укргазбанк» регулярно збільшують статутний фонд Банку, проте значних перегрупувань у структурі акціонерів не відбулося протягом аналізованого періоду. На початок 2008 року істотною участю у капіталі ВАТ АБ «Укргазбанк» володіли дві юридичні особи (ТОВ «Фінансово-інвестиційний альянс» та ТОВ «Компанія «Укргазінвест плюс»), які мають відповідні дозволи НБУ.

2.3. Розвиток регіональної мережі банку

Протягом останніх років ВАТ АБ «Укргазбанк» активно розвиває мережу установ, що створює передумови для розвитку роздрібного і корпоративного бізнесу, а також диверсифікації активів та надходжень за регіонами. Ключові територіальні підрозділи працюють у межах встановлених лімітів.

Регіональна мережа ВАТ АБ «Укргазбанк» на початок 2008 року складається із 18 філій та 268 відділень у 24 областях та АР Крим. Розвиток мережі територіальних підрозділів наведено у таблиці нижче.

Таблиця 2.2. Розвиток мережі регіональних підрозділів ВАТ АБ «Укргазбанк»

Дата	01.01.06	01.01.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08
Філії	21	22	22	20	18
Відділення	100	141	197	227	268

Найбільше територіальних підрозділів сконцентровано у АР Крим (10%), а також Одеській (11%), Київській (12%), Вінницькій (7%), Черкаській (8%), Луганській (5%), Львівській (5%), Рівненській (5%) та Харківській областях (4%). Інформацію про розвиток територіальної мережі ВАТ АБ «Укргазбанк» наведено у Додатку 3.

До кінця 2008 року планується відкрити 147 територіальних підрозділів, з яких, 16 відділень у Дніпропетровській області, 23 – у Донецькій, 16 – у Київській, та по 8 – у Одеській області та АР «Крим».

Приріст необоротних активів у 2007 році склав 315,3 млн. грн., у тому числі за рахунок споруд – на 178,5 млн. грн., капітальних інвестицій у будівництво та придбання основних засобів – на 103,6 млн. грн.

Слід зазначити, що у II півріччі 2007 року за територіальними підрозділами спостерігався приріст як ресурсної бази за юридичними та фізичними особами, так і обсягу емітованих платіжних карток.

Окремі територіальні підрозділи ще не вийшли на плановий рівень прибутковості, що спричинило збиткову діяльність окремих філій, за якими закріплені новостворені відділення (плановий термін виходу новостворених відділень на беззбитковість – до 1 року).

ВАТ АБ «Укргазбанк» за останні кілька років значно розширив мережу територіальних підрозділів, яка на початок 2008 року налічувала 18 філій та 268 у різних регіонах України. Діяльність більшості територіальних підрозділів є прибутковою, а значна частина відділень здійснює широкий спектр банківських операцій. Окремі новостворені регіональні підрозділи є планово збитковими, що пов'язано із незначним періодом їх функціонування, проте загалом діяльність банківської установи – прибуткова. Протягом року ВАТ АБ «Укргазбанк» планує регіональну розширити мережу, відкривши майже 150 відділень.

2.4. Клієнтська база

Клієнтська база ВАТ АБ «Укргазбанк» за юридичними та фізичними особами зростала протягом аналізованого періоду переважно за рахунок реалізації кредитних та депозитних програм, а також за рахунок розширення карткового бізнесу.

Станом на 01.01.08 р. у ВАТ АБ «Укргазбанк» обслуговувалося понад 420 тисяч клієнтів, у тому числі 147 бюджетних установ, 349 небанківських фінансових установ та 403,3 тисяч фізичних осіб. За 2007 рік загальна кількість клієнтів Банку збільшилася на 34,7%, у тому числі за II півріччя – на 19,6%. Кількість відкритих рахунків за 2007 рік збільшилася на 43% та станом на 01.01.08 р. склала 540,5 тисяч.

Інформацію про динаміку клієнтської бази ВАТ АБ «Укргазбанк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 2.3. Динаміка клієнтської бази ВАТ АБ «Укргазбанк», клієнтів

Дата	Позичальники	Власники поточних рахунків	Вкладники
Юридичні особи			
01.01.2007	854	11071	235
01.04.2007	1032	11383	265
01.07.2007	1072	11638	311
01.10.2007	1128	12572	354
01.01.2008	1184	12829	374
Фізичні особи			
01.01.2007	4 134	9 907	39 757
01.04.2007	4 917	11 092	42 030
01.07.2007	7 028	н/д	н/д
01.10.2007	5 914	23 608	48 515
01.01.2008	8 415	26 392	50 379

Зростання клієнтської бази супроводжувалося збільшенням показників діяльності Банку. Так, строкові кошти юридичних та фізичних осіб за II півріччя 2007 року зросли на 123,96% та 46,70% відповідно; кошти на вимогу збільшилися на 66,94%, у тому числі кошти фізичних осіб на карткових рахунках – на 44,38% (за 2007 рік їх

приріст склав 99,15% – до 485,8 млн. грн.); обсяг овердрафтів за платіжними картками фізичних осіб за липень–грудень 2007 року зріс на 47,51%.

ВАТ АБ «Укргазбанк» фінансувало придбання житла за програмами молодіжного іпотечного кредитування та придбання земельних ділянок, проте у структурі позичальників–фізичних осіб переважають клієнти за програмами придбання автотранспорту (понад 3,4 тисячі осіб), нерухомості на первинному та вторинному ринках (майже 1000 осіб), та під заставу нерухомості без цільового використання (на споживчі потреби). Слід зазначити, що ВАТ АБ «Укргазбанк» не позиціонує себе у сегменті кредитування на придбання товарів довгострокового використання.

Клієнтська база ВАТ АБ «Укргазбанк» за юридичними та фізичними особами зростала протягом аналізованого періоду переважно за рахунок реалізації діючих та впровадження нових кредитних та депозитних програм, а також за рахунок збільшення кількості клієнтів карткового бізнесу. Зростання клієнтської бази позитивно відзначилося на основних фінансових показниках ВАТ АБ «Укргазбанк». Останні роки ВАТ АБ «Укргазбанк» активізувало роботу з роздрібним сегментом, та малим бізнесом, що стимулювало його нарощувати регіональну мережу та розвивати картковий бізнес. Впровадження нових продуктів дозволило наростити клієнтську базу, яка станом на 01.01.08 р. перевищила 420 тисяч осіб.

2.5. Картковий бізнес ВАТ АБ «Укргазбанк» та інфраструктура його обслуговування

Протягом кількох років Банк активно розвиває карткові продукти, у тому числі карткові проекти як елемент комплексного обслуговування клієнтів. ВАТ АБ «Укргазбанк» обслуговує картки платіжних систем: VISA і MasterCard.

Банк активно співпрацює з процесинговою компанією «УкрКарт», що дозволяє йому розвивати картковий бізнес, не витрачаючи при цьому кошти на встановлення та обслуговування власних банкоматів. Завершення проекту об'єднання мереж банкоматів з АКБ «Укрсоцбанк» дозволило істотно розширити мережу банкоматів для прийому платіжних карток клієнтів ВАТ АБ «Укргазбанк».

Обсяг емісії платіжних карток міжнародних платіжних систем MasterCard, WorldWide та Visa International, що були емітовані ВАТ АБ «Укргазбанк» протягом 2007 року, зріс більш ніж на 240 тисяч карток. Станом на кінець грудня 2007 року кількість емітованих ВАТ АБ «Укргазбанк» карток, склала 624,5 тис. карток.

Станом на 01.01.08 р. загальна кількість платіжних карток ВАТ АБ «Укргазбанк» в обігу склала 513,9 тисяч, з яких 342,6 тисяч карток платіжної системи Visa (переважно, карток економ класу). До кінця 2008 року Банк планує збільшити кількість платіжних карток на 31% (до 674,6 тисяч карток), збільшивши при цьому частку кредитних карток з 3% станом на 01.01.08 р. до 23% станом на 01.01.09 р.

Інфраструктура обслуговування платіжних карток ВАТ АБ «Укргазбанк» станом на 01.01.08 р., налічувала 382 банкомати (на 85 одиниць більше, ніж станом на 01.07.07) та 408 торгівельних термінали. План щодо розширення інфраструктури обслуговування карткового бізнесу було виконано не повною мірою.

У 2008 році на розширення банкоматної мережі ВАТ АБ «Укргазбанк» планує спрямувати понад 12 млн. грн. (у 2007 році на придбання основних засобів (без урахування будівництва) Банком було спрямовано майже 10 млн. грн. капітальних інвестицій). Протягом 2008 року планується встановити 151 банківський термінал та близько 700 торгівельних терміналів. Таким чином на 01.01.2009 р. мережу POS-терміналів ВАТ АБ «Укргазбанк» (банківських та торгівельних) планується розширити до 1259 одиниць.

За друге півріччя 2007 року за спонсорства ВАТ АБ «Укргазбанк» 6 українських банків стали асоційованими членами Visa International (АБ «Укркомунбанк», АКБ «Юнекс», ТОВ КБ «Столиця», ТОВ «Партнер – банк», ВАТ КБ «Іпобанк» та ТОВ КБ «Даніель»), а 4 банки уклали агентські угоди з видачі готівкових коштів за платіжними картками.

3. Фінансовий аналіз діяльності банку

3.1. Аналіз дотримання банком економічних нормативів

ВАТ АБ «Укргазбанк» дотримується економічних нормативів, встановлених НБУ. Інформацію щодо виконання нормативів наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.1. Стан виконання економічних нормативів ВАТ АБ «Укргазбанк»¹

Норматив, одиниці виміру	Нормативне значення	01.01.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08
Регулятивний капітал, млн. грн.	min. 8 млн. Євро	266,51	436,04	423,01	693,05	688,31	915,65
Норматив адекватності регулятивного капіталу	Не < 10 %	12,88	12,88	10,53	14,54	12,19	12,62
Норматив адекватності основного капіталу	Не < 4 %	8,15	6,92	7,59	8,42	5,96	6,21
Норматив миттєвої ліквідності	Не < 20 %	38,33	38,13	35,44	38,76	62,74	60,39
Норматив поточної ліквідності	Не < 40 %	104,60	80,29	59,61	75,40	88,02	77,04
Норматив короткострокової ліквідності	Не < 20 %	56,87	58,13	41,56	48,87	62,37	64,93
Норматив максимального розвитку кредитного ризику на одного контрагента	Не > 25 %	23,34	21,96	23,82	21,39	23,50	21,84
Норматив великих кредитних ризиків	Не > 800 %	335,55	389,11	419,48	258,72	481,463	331,24
Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру	Не > 5 %	4,81	2,08	3,47	4,21	3,20	2,20
Норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам	Не > 30 %	20,70	8,65	8,56	8,86	8,49	6,54
Норматив інвестування у цінні папери окремо за кожною установою	Не > 15%	9,12	10,75	4,78	3,15	3,02	1,73
Норматив загальної суми інвестування	Не > 60 %	17,13	11,81	5,63	3,69	3,53	2,13
Норматив ризику загальної відкритої валютної позиції банку	Не > 30 %	4,2811	15,2351	18,0001	8,3772	6,5829	6,9519
Загальна довга відкрита валютна позиція	Не > 20 %	3,8006	11,6885	10,4776	6,5661	1, 8146	3,9920
Загальна коротка відкрита валютна позиція	Не > 10 %	2,6029	3,6011	7,4861	6,5661	4, 8389	3,3505

Зростання регулятивного капіталу відбулося переважно за рахунок капіталу І рівня (питома вага на кінець 2007 року склала 68,49%), проте значення нормативів адекватності капіталу є дещо нижчими за середні значення цих нормативів по банківській системі України (станом на 01.01.08 р. середні значення Н2 по Банківській системі України склали 13,92% та 8,91% відповідно).

Нормативи ліквідності, кредитних ризиків, інвестування та валютної позиції залишаються на прийнятному рівні. Фактичні значення нормативів, які характеризують операції з інсайдерами, є низькими.

¹ Середньозважені значення нормативів Н3, Н4, Н11, Н12 та Н13 (Н13-1 та Н13-2)

Протягом аналізованого періоду ВАТ АБ «Укргазбанк» дотримувалося економічних нормативів, встановлених НБУ. Незважаючи на зростання регулятивного капіталу (у 2,1 рази за 2007 рік), адекватність регулятивного капіталу залишається на нижчому рівні, порівняно із середніми значеннями по Банківській системі України. Значення нормативів ліквідності, інвестування та кредитних ризиків перебували на прийнятному рівні.

3.2. Джерела залучення ресурсів

3.2.1. Капітал

У 2007 році власний капітал ВАТ АБ «Укргазбанк» збільшився на 452,64 млн. грн., у тому числі, у II півріччі – на 310,43 млн. грн. Структуру капіталу ВАТ АБ «Укргазбанк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.2. Власний капітал ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

Показник	01.01.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08	Темп приросту за 2007 рік, %	Темп приросту за II півріччя 2007, %
Сплачений статутний капітал	169,82	300,00	300,00	400,00	400,00	500,00	66,67	25,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	28,45	45,13	45,13	75,91	75,91	139,60	209,33	83,92
Результат минулих років	1,73	(1,13)	29,64	(1,13)	(1,13)	1,78	-257,12	-257,12
Результати переоцінки	0,30	101,90	102,01	102,01	102,01	187,57	84,08	83,88
Фінансовий результат поточного року	16,68	30,77	9,52	42,10	58,67	100,35	226,09	138,37
Власний капітал	216,98	476,67	486,30	618,88	635,45	929,31	94,96	50,16

Капіталізація ВАТ АБ «Укргазбанк» підтримується на достатньому рівні переважно за рахунок регулярних внесків акціонерів (збільшення статутного капіталу та емісійні різниці від продажу акцій у четвертому кварталі 2007 році) та прибутку.

Банком також було переоцінено частину власних приміщень (за рахунок дооцінки основних засобів у 2007 році власний капітал ВАТ АБ «Укргазбанк» збільшився на 85,56 млн. грн.; у 2006 році дооцінка склала 101,71 млн. грн.).

Структура капіталу значних змін не зазнала, та відображена у діаграмі нижче.

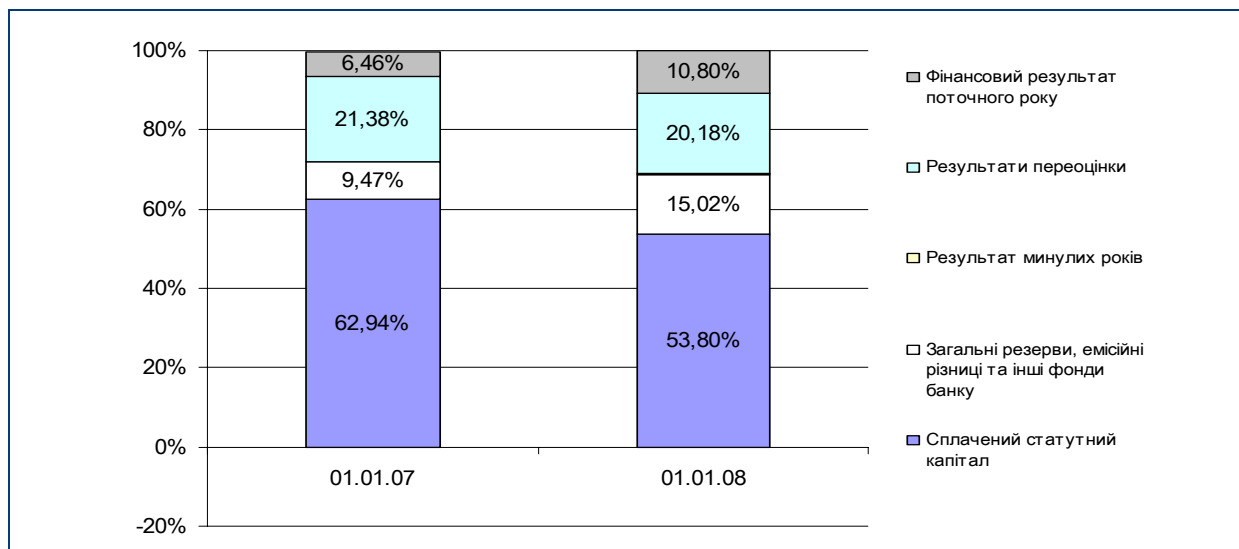

Рисунок 3.1. Структура власного капіталу ВАТ АБ «Укргазбанк», %

Позачерговими зборами акціонерів Банку 01.02.08 р. було прийнято рішення про збільшення статутного капіталу ВАТ АБ «Укргазбанк» до 600 млн. грн. шляхом додаткового випуску акцій з метою збільшення обсягів кредитування, інвестування та розширення матеріально-технічної бази. Виходячи з планових балансових показників, протягом 2008 року слід очікувати подальшого зростання статутного фонду (плановий обсяг власного капіталу з урахуванням прибутку на кінець 2008 року складе майже 1,4 млрд. грн.).

3.2.2. Зобов'язання

У 2007 році чисті зобов'язання ВАТ АБ «Укргазбанк» зросли на 5,4 млрд. грн. – до 9,38 млрд. грн. Зростання ресурсної бази відбулося переважно за рахунок коштів клієнтів, банків та облігацій власного боргу.

Відстрочені податкові зобов'язання, які формують 27% інших пасивів Банку виникли внаслідок переоцінки власних основних фондів. Решту інших зобов'язань сформовано, насамперед, коштами, залученими на умовах субординованого боргу (20%) та нарахованих витрат.

Значний обсяг коштів ВАТ АБ «Укргазбанк» залучає з міжбанківського ринку (з початку 2007 року коефіцієнт міжбанківських ризиків зріс на 12 в. п. – до 37,68% станом на 01.01.08 р.), проте на міжбанківському ринку ВАТ АБ «Укргазбанк», зазвичай розміщує більший обсяг коштів, ніж залучає.

Структуру зобов'язань ВАТ АБ «Укргазбанк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.3. Зобов'язання ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

Показники	01.01.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08	Темп приросту за 2007 рік, %	Темп приросту за II півріччя 2007, %
Заборгованість перед НБУ	-	-	-	-	-	-	-	-
Кошти банків	531,53	1 010,18	900,84	1 939,51	3 166,99	3 536,42	250,08	82,34
Кошти бюджетів та позабюджетних фондів	11,40	19,88	35,55	95,64	129,45	112,24	464,67	17,36
Кошти юридичних осіб	468,90	838,18	760,22	954,02	1 342,99	1 962,63	134,15	105,72
Кошти фізичних осіб	1 048,75	1 722,97	1 910,38	2 105,01	2 638,08	3 068,90	78,12	45,79
Кредити міжнародних та інших фінансових організацій	-	105,37	105,65	53,96	51,96	34,05	-67,69	-36,90
Боргові цінні папери	4,38	141,91	186,46	197,14	453,22	416,70	193,63	111,38
Інші зобов'язання	105,32	145,67	268,26	181,13	340,99	253,59	74,09	40,00
Разом зобов'язання	2 170,28	3 984,16	4 167,36	5 526,40	8 123,68	9 384,52	135,55	69,81

У II півріччі 2007 року на ВАТ АБ «Укргазбанк» було відкрито 6 довгострокових кредитних ліній міжнародних фінансово-кредитних установ загальним лімітом майже 400 млн. грн¹, що дозволить ВАТ АБ «Укргазбанк» наростити обсяги довгострокового кредитування. Згідно з плановими балансовими даними, обсяг коштів міжнародних та інших фінансових установ у ресурсах ВАТ АБ «Укргазбанк» перевищить 0,5 млрд. грн. При цьому, слід відмітити значну залежність цього джерела фінансування від кон'юнктури на міжнародних ринках.

Залучати кошти шляхом емісії облігації ВАТ АБ «Укргазбанк» розпочало у II півріччі 2006 року, коли було розміщено перший випуск іменних відсоткових облігацій на суму 100 млн. грн. В подальшому Банк активно використовував цей інструмент, розмістивши іпотечні облігації на суму 50 млн. грн. (на початку 2007 року) та кілька випусків іменних процентних облігацій, у тому числі шляхом приватного розміщення. Строки погашення (та дострокового погашення) власних боргових цінних паперів є різними за кожною серією, що знижує ризик їх одномоментного пред'явлення, тож наразі диверсифікація ресурсної бази ВАТ АБ «Укргазбанк» за окремими інструментами, у тому числі за облігаційними позиками, є достатньою. ВАТ АБ «Укргазбанк» своєчасно та в повному обсязі виплачує відсотки власними борговими цінними паперами. ВАТ АБ «Укргазбанк» підтримує належну якість пулу іпотечних кредитів, які виступають забезпеченням за іпотечними облігаціями. Протягом року ВАТ АБ «Укргазбанк» планує значно наростити обсяг коштів, залучених шляхом емісії боргових цінних паперів (іпотечних облігацій та єврооблігацій), довівши на кінець 2008 року заборгованість за цінними паперами власного боргу майже до 2 млрд. грн.

Концентрація залучених ресурсів за контрагентами є помірною (на початок 2008 року кошти, залучені від 20 найбільших контрагентів, формують 37% чистих зобов'язань ВАТ АБ «Укргазбанк», а у їхній структурі переважають кошти банківських установ (63%) та заборгованість за власними облігаціями (11%). Помірною є також концентрація залучених коштів за видами економічної

¹ в еквіваленті, відповідно до офіційних курсів НБУ станом на 01.01.08 р.

діяльності (кошти підприємств жодного з видів економічної діяльності не перевищують 30% від загального обсягу коштів юридичних осіб).

Основу ресурсної бази ВАТ АБ «Укргазбанк» формують кошти фізичних та юридичних осіб, які помірно диверсифікованими. Структуру коштів клієнтів наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.4. Кошти клієнтів ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

Показники	01.01.07	01.04.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08	Темп приросту за 2007 рік, %	Темп приросту за II півріччя 2007, %
Кошти фізичних осіб, в т.ч.:	1 722,97	1 910,38	2 105,01	2 638,08	3 068,90	78,12	45,79
до запитання	269,93	290,67	366,85	412,68	519,03	92,28	41,48
строкові	1 453,04	1 619,71	1 738,17	2 225,40	2 549,87	75,48	46,70
Кошти юридичних осіб, в т.ч.:	838,18	760,22	954,02	1 342,99	1 962,63	134,15	105,72
до запитання	412,32	417,83	468,93	562,65	876,20	112,50	86,85
строкові	425,86	342,40	485,09	780,34	1 086,42	155,11	123,96
Всього коштів клієнтів	2 561,16	2 670,60	3 059,03	3 981,07	5 031,53	96,46	64,48
Строкові кошти у депозитному портфелі, %	73,36	73,47	72,68	75,50	72,27	-	-
Кошти фізичних осіб у депозитному портфелі, %	67,27	71,53	68,81	66,27	60,99	-	-

Концентрація строкового депозитного портфеля Банку за клієнтами є помірною: строкові кошти 10 найбільших вкладників на початок 2008 року формували лише 1/5 строкового депозитного портфеля ВАТ АБ «Укргазбанк».

Ресурсна база ВАТ АБ «Укргазбанк» є достатньо диверсифікованою. Зростання капіталу відповідало приросту активів Банку та відбувалося за рахунок додаткових емісій акцій, прибутку та переоцінки основних фондів. У лютому 2008 року акціонерами ВАТ АБ «Укргазбанк» прийнято рішення про додаткову відкриту емісію акцій Банку, та збільшення його статутного фонду до 600 млн. грн. В подальшому заплановано значне зростання капіталу Банку для підтримання належного рівня капіталізації.

Зобов'язання банківської установи зростали як за рахунок клієнтських коштів, так і за рахунок інших джерел, зокрема, цінних паперів власного боргу (облігацій), міжбанківських ресурсів, а також коштів міжнародних організацій. Структура клієнтських коштів значних змін не зазнала.

Більшість показників, які характеризують якість пасивної бази Банку, перебувають на прийнятному рівні: ВАТ АБ «Укргазбанк» має помірну концентрацію залучених ресурсів, у тому числі депозитів клієнтів, за окремими кредиторами та видами економічної діяльності.

Кошти з міжбанківського ринку ВАТ АБ «Укргазбанк» використовує переважно для управління ліквідністю, валютним ризиком (SWAP угоди), тоді як у кредити та цінні папери розміщує переважно кошти, залучені на строкові депозити клієнтів (за 2007 рік зросли на 93,53% та покривають 75% кредитного портфеля станом на 01.01.08 р.), кошти міжнародних організацій (на початок 2008 року заборгованість склала 34 млн. грн., загальний ліміт – майже 400 млн. грн.) та кошти, залучені шляхом емісії боргових цінних паперів (зросли за 2007 рік у 2,9 рази – до 416,70 млн. грн.).

Протягом 2008 року ВАТ АБ «Укргазбанк» планує поліпшити диверсифікацію ресурсної бази за напрямками залучення, шляхом збільшення капіталу, емісії іпотечних цінних паперів та боргових цінних паперів для зовнішніх ринків капіталу, а також за рахунок зростання депозитів фізичних осіб та коштів міжнародних фінансово-кредитних установ.

3.3. Напрями розміщення коштів

3.3.1. Активи

Чисті активи ВАТ АБ «Укргазбанк» зростали переважно за рахунок робочих активів (їх питома вага у активах станом на 01.01.08 р. склала 91,88%, що на 2,27 в. п. більше, ніж на початок 2007 року). Структуру активів Банку наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.5. Чисті активи ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

Показники	01.01.07	01.04.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08	Темп приросту за 2007 рік, %	Темп приросту за II півріччя 2007, %
Високоліквідні активи	550,70	397,60	694,97	1 090,94	1 453,20	163,88	109,10
МБКід	938,62	723,66	1 259,20	2 534,41	2 917,32	210,81	131,68
Кредитний портфель	2 164,45	2 729,53	3 296,72	4 221,87	4 861,67	124,61	47,47
Цінні папери	471,09	447,72	467,53	404,41	494,07	4,88	5,68
Резерви під активні операції	(101,67)	(113,68)	(136,63)	(166,60)	(222,63)	118,97	62,95
Довгострокові інвестиції	-	-	-	-	-	-	-
Основні фонди	362,99	374,74	424,07	472,71	680,55	87,48	60,48
Інші активи	74,65	94,09	139,41	201,40	129,66	73,68	-7,00
Разом активів	4 460,83	4 653,66	6 145,28	8 759,14	10 313,83	131,21	67,83

Зростання високоліквідних активів відбувалося переважно за рахунок коштів на коррахунках в НБУ та інших банках. На початок 2008 року питома вага високоліквідних активів у активах склала 14,09% (станом на 01.01.07 р. – 12,35%).

Темп зростання резервів під активні операції загалом відповідав темпу зростання доходних активів (кредитно-інвестиційного портфеля), у результаті чого, рівень забезпечення активних операцій резервами залишається на відносно сталому рівні.

Зростання основних фондів відбувалося переважно за рахунок придбання нових приміщень для розширення регіональної мережі, переоцінки основних засобів за ринковою вартістю, а також за рахунок капітальних інвестицій в основні засоби (103,57 млн. грн. за 2007 рік).

Інші активи сформовано переважно нарахованими доходами за операціями з клієнтами (24% станом на 01.01.08.), дебіторською заборгованістю за господарською діяльністю (27%), коштами на транзитних рахунках з використання платіжних карток (16%) та відстроченого податкового активу. Питома вага інших активів у активах ВАТ АБ «Укргазбанк» є незначною (1,26% станом на 01.01.08 р.).

Структуру кредитно-інвестиційного портфеля ВАТ АБ «Укргазбанк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.6. Кредитно-інвестиційний портфель ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

Показники	01.01.07	01.04.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08	Темп приросту за 2007 рік, %	Темп приросту за II півріччя 2007, %
Міжбанківські кредити та депозити	938,62	723,66	1 259,20	2 534,41	2 917,32	210,81	131,68
Кредити клієнтам	2 164,45	2 729,53	3 296,72	4 221,87	4 861,67	124,61	47,47
Цінні папери	471,09	447,72	467,53	404,41	494,07	4,88	5,68
Разом КІП	3 574,16	3 900,91	5 023,45	7 160,69	8 273,06	131,47	64,69

Кошти, розміщені на міжбанківському ринку

ВАТ АБ «Укргазбанк» є активним учасником на ринку міжбанківського кредитування (станом на 01.01.08 р. у міжбанківські кредити та депозити розміщено 35,26% кредитно-інвестиційного портфеля). При цьому, для можливості проведення розрахунків клієнтів Банк підтримує значний обсяг коштів на коррахунках в банках та НБУ.

Якість портфеля міжбанківських кредитів є доброю: прострочена заборгованість за наданими міжбанківськими кредитами відсутня, сумнівна заборгованість (1,99 млн. грн. з 2005 року) складає 0,07% від загального обсягу міжбанківських кредитів.

У січні 2008 року ВАТ АБ «Укргазбанк» було встановлено ліміти кредитування¹ на 49 банківських установ, загальним обсягом майже 1 млрд. грн. Відповідно до даних звітності, на початок 2008 року ВАТ АБ «Укргазбанк» було розміщено кошти у 46 банках.

¹ Бланкові ліміти до 1 місяця

Кредитні операції з клієнтами

Кредитний портфель ВАТ АБ «Укргазбанк» у 2007 році зріс на 2,7 млрд. грн., та станом на 01.01.08 р. його обсяг склав 4,86 млрд. грн. на кінець 2007 року у ВАТ АБ «Укргазбанк» діяло 5 гарантійних продуктів, а також низка кредитних продуктів для фізичних осіб та суб'єктів господарювання, у тому числі, суб'єктів господарської діяльності. Структуру кредитного портфеля наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.7. Кредитний портфель ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

Показники	01.01.07	01.04.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08	Темп приросту за 2007 рік, %	Темп приросту за II півріччя 2007, %
Кредити юридичним особам, в т.ч.:	1 573,18	2 025,12	2 441,19	3 028,16	3 439,93	118,66	40,91
кредити «овердрафт»	71,01	106,91	181,06	207,10	141,89	99,83	-21,64
кредити, за операціями РЕПО	-	-	-	-	70,00	-	-
кредити, за врахованими векселями	0,29	0,68	0,99	-	-	-100,00	-100,00
вимоги, що придбані за операціями факторингу	0,31	1,40	1,21	1,73	1,77	476,36	46,23
короткострокові кредити	1 013,06	1 366,07	1 613,87	1 980,75	2 166,33	113,84	34,23
довгострокові кредити	464,08	524,03	616,11	806,52	1 027,81	121,47	66,82
прострочена та сумнівна заборгованість	24,43	26,03	27,94	32,06	32,12	31,47	14,97
Кредити фізичним особам, в т.ч.:	591,27	704,42	855,53	1 193,71	1 421,74	140,46	66,18
короткострокові кредити	169,42	180,80	181,59	280,39	241,86	42,76	33,19
довгострокові кредити	328,83	405,13	522,88	724,67	940,69	186,08	79,91
короткострокові іпотечні кредити	6,34	10,45	8,30	2,63	-	-100,00	-100,00
довгострокові іпотечні кредити	81,52	100,46	131,37	171,99	225,10	176,14	71,34
прострочена та сумнівна заборгованість	5,16	7,57	11,39	14,03	14,10	173,00	23,72
Сформовані резерви під кредити, що надані клієнтам	(86,47)	(91,74)	(121,21)	(149,56)	(203,32)	135,14	67,74
Всього кредитний портфель не скоригований на резерви	2 164,45	2 729,53	3 296,72	4 221,87	4 861,67	124,61	47,47

Структура кредитного портфеля значних змін не зазнала: у кредитах фізичних осіб питома вага іпотечних кредитів склала 15,83%, інших довгострокових кредитів – 66,16%. За даними Банку, частка автокредитів у кредитному портфелі фізичних осіб станом на 01.01.08 р. склала 15%, кредитів під заставу нерухомості – 55%. У структурі заборгованості за кредитами суб'єктів господарювання переважають короткострокові кредити.

Концентрація кредитного портфеля ВАТ АБ «Укргазбанк» за окремими позичальниками значних змін не зазнала: на початок 2008 року кредити 20 найбільшим позичальникам формують близько 1/3 кредитного портфеля Банку та у 2,5 рази перевищують капітал І рівня. Найбільші кредити забезпечені переважно нерухомістю та іншим майном позичальників. Концентрація кредитного портфеля за галузями економіки є помірною: на кожному з галузей економіки

припадає не більше 30% кредитного портфеля юридичних осіб (1,5 капітали I рівня станом на 01.01.08 р.).

Кредитний та депозитний портфелі помірно збалансовані за валютами (неузгодженість за доларовими кредитами та депозитами у розмірі 410 млн. грн. (еквівалент) компенсується коштами міжнародних організацій та коштами з міжбанківського ринку).

Основні показники, які характеризують якість активів ВАТ АБ «Укргазбанк», залишаються на прийнятному рівні. Так, питома вага негативно класифікованих активів¹ у активах склала близько 10%; рівень резервування за наданими кредитами та нарахованими доходами на кінець 2007 року становив 4,18% та 15,09% відповідно; відношення сформованих резервів до негативно класифікованих активів склало майже 21%, а питома вага сумнівних та прострочених кредитів у кредитному портфелі не перевищує 1%.

Зростання кредитного портфеля загалом відповідало темпу зростання врахованого забезпечення. Обсяг забезпечення у 2007 році зріс у 2,24 рази, та станом на 01.01.08 р. склав 12,9 млрд. грн. У структурі врахованого забезпечення переважають майнові права на грошові депозити (майже 51%²), що зумовлено значним обсягом операцій на міжбанківському ринку; значною є питома вага нерухомого майна (34%), а також цінних паперів та іншого рухомого майна (12,5%). Частка інших складових у забезпеченні є незначною.

ВАТ АБ «Укргазбанк» здійснює кредитування як самостійно, так і співпрацюючи з міжнародними фінансово-кредитними установами за окремими цільовими програмами. З липня року ВАТ АБ «Укргазбанк» є учасником II проекту розвитку експорту, що фінансується Світовим банком. Згідно з укладеною між ВАТ АБ «Укргазбанк» та ВАТ «Державний експортно-імпортний банк України» субсидіарною кредитною угодою, на користь ВАТ АБ «Укргазбанк» відкрита кредитна лінія з лімітом кредитування 20 млн. дол. США строком на 5,5 років. Кошти цієї лінії надаються для фінансування підприємств-експортерів з метою сприяння розвитку реального експортного сектора України. В межах реалізації II проекту розвитку експорту Світового Банку, ВАТ «Державний експортно-імпортний банк України» виконує функцію координатора, консультанта та кредитора банків-учасників проекту. Наразі реалізуються 2 проекти, які пройшли процедуру розгляду в ВАТ «Державний експортно-імпортний банк України» і були погоджені зі Світовим Банком.

Обсяг документарних операцій, реалізованих ВАТ АБ «Укргазбанк» в 2007 році, склав 202,5 млн. грн., з яких операції на 188,3 млн. грн. залишаються активними на початок 2008 року. Для фінансування зовнішньоекономічних контрактів, шляхом випуску документарних акредитивів на користь українських компаній-клієнтів Банку закуповувалась спеціалізована авіаційна техніка та запасні частини, спеціалізовані автомобілі та будівельна техніка.

¹ За даними форм 302.07, 604, 606, 605, 691, #02; з урахуванням субстандартних позик без урахування позабалансової заборгованості.

² Від застави, яка береться для розрахунку чистого кредитного ризику згідно з даними ф.604.

Діяльність ВАТ АБ «Укргазбанк» на ринку цінних паперів

ВАТ АБ «Укргазбанк» здійснює операції з цінними паперами на підставі ліцензії ДКЦПФР на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, що включає в себе діяльність з випуску та обігу цінних паперів, а також депозитарну діяльність зберігача цінних паперів (серія АБ № 124927 від 09.02.2005 р.). З 1998 року ВАТ АБ «Укргазбанк» є членом Асоціації «ПФТС», ЗАТ «УМВБ» та ЗАТ «Українська фондова біржа».

За II півріччя 2007 року ВАТ АБ «Укргазбанк» було виконано 648 угод з цінними паперами (620 комерційних, 11 комісійних та 17 угод з випуску) на загальну суму 8,2 млрд. грн. За 2007 рік портфель цінних паперів Банку зріс на 24,8 млн. грн. – до 494,07 млн. грн. (середній портфель цінних паперів за 2007 рік склав 469,7 млн. грн.; за 2006 рік – 255,8 млн. грн.), а у його структурі відбулися перегрупування: замість корпоративних облігацій, обсяг яких зменшився на 120 млн. грн. було придбано облігації банків на суму 104 млн. грн. та органів місцевого самоуправління на суму 29,8 млн. грн. Незначне зростання портфеля цінних паперів за одночасного значного зростання інших складових активів Банку спричинило зниження питомої ваги цінних паперів у чистих активах з 10,56% станом на 01.01.07 р. до 4,77% станом на 01.01.08 р. (77,5% капіталу I рівня).

Відповідно до «Положення про Інвестиційну політику» (впроваджено у червні 2007 року), пріоритетними для Банку є боргові цінні папери інвестиційного класу.

Питома вага акцій та паїв склала 3,7%; муніципальних та державних цінних паперів – 6,4%. На кінець 2007 р. питома вага корпоративних облігацій склала 89,9%. У структурі портфеля облігацій ВАТ АБ «Укргазбанк» станом на 01.01.2008 року питома вага цільових облігацій складає 38,6% (облігації компаній будівельного сектору). Решта корпоративних облігацій є процентними та дисконтними (54,4 млн. грн).

Структуру портфеля цінних паперів ВАТ АБ «Укргазбанк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.8. Портфель цінних паперів ВАТ АБ «Укргазбанк», %

Вид, тип і категорія	Сектор економіки	Питома вага у портфелі цінних паперів, %	
		01.01.2007р.	01.01.2008р.
ОВДП	центральні органи державного управління	0,002	0,440
Муніципальні облігації	органи місцевого самоуправління	0,000	5,968
Акції та інші цінні папери з нефіксованим прибутком, що випущені небанківськими фінансовими установами	фінансові не банківські установи	0,388	0,369
Інші акції та цінні папери з нефіксованим прибутком	нефінансові недержавні установи	4,590	3,334
Боргові цінні папери нефінансових підприємств	нефінансові недержавні установи	84,317	56,121
Боргові цінні папери фінансових підприємств	фінансові недержавні установи	3,915	6,483
Боргові цінні папери фінансових підприємств	банківські установи	6,787	27,284

За даними Банку, понад 35% портфеля цінних паперів мають інвестиційний рівень, зокрема, банківські та муніципальні облигації.

Чисті активи ВАТ АБ «Укргазбанк» у 2007 році продовжували зростати переважно за рахунок робочих активів (їх питома вага у активах станом на 01.01.08 р. склала 91,88%). За 2007 рік чисті активи зросли на 131,2%, у тому числі за II півріччя 2007 року – 67,83%.

Зростання високоліквідних активів відбувалося переважно за рахунок коштів на коррахунках в НБУ та інших банках. На початок 2008 року питома вага високоліквідних активів у активах ВАТ АБ «Укргазбанк» склала 14,09% (станом на 01.01.07 р. – 12,35%). Зростання основних фондів відбувалося переважно за рахунок придбання нових приміщень для розширення регіональної мережі, переоцінки основних засобів за ринковою вартістю, а також за рахунок капітальних інвестицій в основні засоби.

Основною складовою активів залишається кредитно-інвестиційний портфель, сформований переважно кредитами суб'єктам господарювання та фізичним особам, а також міжбанківськими кредитами, частка яких у КІП зросла до 28%.

Основні показники, які характеризують якість активів, перебувають на прийнятному рівні: питома вага цінних паперів, у тому числі й тих, ліквідність яких неможливо визначити, у чистих активах Банку знизилася до 4,77% (77,5% капіталу I рівня); концентрації кредитного портфеля за окремими контрагентами та галузями економіки є помірними (на 20 найбільших позичальників припадає не більше 1/3 кредитного портфеля Банку (255% капіталу I рівня), а на найбільшу галузь економіки припадає не більше 30% заборгованості за кредитами суб'єктів господарювання); зростає питома вага кредитів, наданих фізичним особам, що в подальшому призведе до поліпшення диверсифікації наданих кредитів за окремими клієнтами; якість кредитного портфеля та портфеля міжбанківських кредитів є доброю (питома вага простроченої та сумнівної заборгованості не перевищує 1% кредитного портфеля) за достатнього рівня резервування за активними операціями (станом на 01.01.08 р. рівень резервування за кредитним портфелем станом на 01.01.08 р. склав 4,18% при одночасному зниженні частки сформованих резервів під нараховані доходи до 15,09%).

Портфель цінних паперів ВАТ АБ «Укргазбанк» за аналізований період зріс незначно, проте у його структурі зросла питома вага облигацій комерційних банків та міст (облигації мають інвестиційний рівень). Банком не було надано поємітентну структуру окремих цінних паперів, тому агентство не може перевірити ліквідність переважної частини цінних паперів у портфелі Банку на продаж та до погашення.

Для поліпшення якості активів Банку необхідно намагатися знижувати концентрації робочих активів по відношенню до основного капіталу, зменшити обсяг коштів стабільність надходжень за якими значною мірою залежить від ринкової кон'юнктури (незабезпечені міжбанківські кредити та цінні папери) та поліпшувати збалансованість наданих кредитів за залучених ресурсів за строками погашення.

3.4. Ліквідність

ВАТ АБ «Укргазбанк» підтримує достатній обсяг високоліквідних активів та має можливість залучення ресурсів, у тому числі з міжбанківського ринку. Банк виконує нормативи ліквідності, встановлені НБУ, та має помірно збалансовані активи та пасиви за строками до погашення (до 1 місяця та до 1 року).

Структуру високоліквідних активів ВАТ АБ «Укргазбанк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.9. Високоліквідні активи ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

Показники	01.01.07	01.04.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08	Темп приросту за 2007 рік, %	Темп приросту за II півріччя 2007, %
Готівкові кошти та банківські метали	214,84	165,09	206,72	306,11	312,72	45,56	51,28
Кошти в НБУ	99,13	95,25	116,73	231,52	212,35	114,22	81,91
Коррахунки в банках	236,73	137,26	371,52	553,30	928,13	292,06	149,82
Разом, високоліквідні активи	550,70	397,60	694,97	1 090,94	1 453,20	163,88	109,10

Слід зазначити, що рівень покриття високоліквідними активами нестабільних пасивів¹ залишається значним та на початок 2008 року складає майже 70%.

Додатковими чинниками, які підтримують ліквідність ВАТ АБ «Укргазбанк» є тенденція поліпшення ресурсної бази за напрямками залучення, динамічне зростання кількості клієнтів та достатній рівень захищеності капіталу (52,5%) за одночасної можливості управління ліквідністю за допомогою регулювання пасивної бази (обсяг задекларованих бланкових лімітів іншими банками² перевищив 0,5 млрд. грн., а рівень використання кредитних ліній міжнародних організацій на початок 2008 року не перевищував 15%).

Позитивно за ліквідність ВАТ АБ «Укргазбанк» може вплинути достатній рівень підтримки акціонерами, у тому числі за рахунок збільшення статутного фонду Банку, а також здатність самостійно генерувати капітал (обсяг чистого прибутку станом на 01.01.08 р. склав 100,35 млн. грн.; резервного фонду – 44,65 млн. грн.).

Враховуючи значний обсяг коштів, залучених та розміщених на міжбанківському ринку, а також все більшу частину коштів, які Банк залучає з ринку капіталів

¹ Кошти на вимогу суб'єктів господарювання, фізичних осіб та кошти на лоро-рахунках банків на звітну дату

² Терміном на 1 місяць

(включаючи міжнародні ринки капіталу), для ВАТ АБ «Укргазбанк» посилюються ринкові та валютні ризики, які в подальшому будуть чинити тиск на ліквідність Банку. На нашу думку, вплив політичних чинників на ліквідність ВАТ АБ «Укргазбанк» є помірним: залежність діяльності Банку від діяльності окремих державних підприємств (міноритарних акціонерів) є низькою, а обсяг операцій з ними – незначним.

Ліквідність ВАТ АБ «Укргазбанк» залишається на доброму рівні. Високоліквідні активи майже на 70% покривають нестабільні ресурси, а їхній обсяг за 2007 рік зріс у 2,6 рази. Активи та пасиви ВАТ АБ «Укргазбанк» помірно збалансовані за строками до погашення та за валютами.

Враховуючи значний обсяг коштів, залучених та розміщених на міжбанківському ринку, а також все більшу частину коштів, які Банк залучає з ринку капіталів (включаючи міжнародні ринки капіталу), для ВАТ АБ «Укргазбанк» посилюються ринкові та валютні ризики, які в подальшому будуть чинити тиск на ліквідність банківської установи.

3.5. Фінансові результати діяльності

3.5.1. Доходи

За 2007 рік ВАТ АБ «Укргазбанк» було отримано 1 046,00 млн. грн. чистих доходів, що у 2,19 рази більше, ніж у попередньому році. Структуру чистих доходів Банку наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.10. Структура доходів ВАТ АБ «Укргазбанк», %

Показники	2005	3 міс.2006	6 міс.2006	9 міс.2006	2006	3 міс.2007	6 міс.2007	9 міс.2007	2007
Процентні доходи	73,97	75,93	75,79	76,64	74,83	78,09	72,00	73,86	72,42
Комісійні доходи	14,13	12,05	12,55	13,67	14,53	12,20	14,01	14,05	14,26
Результат від торговельних операцій	3,13	9,70	9,28	7,93	6,86	4,79	5,48	5,14	6,20
Інші операційні доходи	8,49	2,25	2,31	1,68	3,66	4,80	8,38	6,83	7,02
Інші доходи	0,26	0,06	0,06	0,07	0,10	0,12	0,13	0,12	0,10
Повернення списаних активів	0,01	0,00	0,02	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходів	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Структура основних складових доходів Банку значних змін не зазнала.

Процентні доходи (757,52 млн. грн. у 2007 році) на 57,8% складаються із доходів за кредитами суб'єктам господарювання, на 17,84% – із доходів від кредитування фізичних осіб та на 16,26% – із доходів за коштами, розміщеними на

міжбанківському ринку. Питома вага інших складових, зокрема, доходів за цінними паперами, у процентних доходах, є незначною.

Комісійні доходи Банку зростали пропорційно іншим складовим, а у їхній структурі переважають доходи від розрахунково-касове обслуговування клієнтів (43,44%) та кредитного обслуговування клієнтів (33,08%). Питома вага комісійних доходів від операцій на валютному ринку у 2007 році зросла на 3,45 в. п. – до 10,52%.

Результат від торгівлі іноземною валютою та банківськими металами у 2007 році склав 47,18 млн. грн. (на 59% більше, ніж у 2006 році), що є наслідком інтенсифікації операцій з банківськими металами та іноземною валютою, а також зростання масштабів діяльності Банку в цілому (збільшення обсягів операції). Банком також було отримано 17,65 млн. грн. доходів від операцій з цінними паперами у торговому портфелі (у 5,66% рази більше, ніж у попередньому році).

Значною залишається частка інших операційних доходів (дохід від реалізації цінних паперів з портфеля на продаж у 2007 році склав 69,76 млн. грн.). Питома вага інших складових у доходах ВАТ АБ «Укргазбанк» є незначною.

3.5.2. Витрати

Витрати ВАТ АБ «Укргазбанк» за 2007 рік склали 945,65 млн. грн., що у 2,11 рази більше, ніж у попередньому. Структуру витрат Банку наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.11. Витрати ВАТ АБ «Укргазбанк», %

Показники	2005	3 міс.2006	6 міс.2006	9 міс.2006	2006	3 міс.2007	6 міс.2007	9 міс.2007	2007
Процентні витрати	51,88	56,69	55,39	55,31	53,44	54,02	52,02	53,09	52,80
Комісійні витрати	2,70	3,00	2,81	2,90	2,79	2,14	2,09	2,10	1,89
Інші операційні витрати	4,06	4,11	4,27	4,30	4,06	3,46	3,56	3,54	3,64
Загальні адміністративні витрати	32,35	34,08	34,07	34,81	33,72	33,18	32,33	30,47	28,61
Відрахування в резерви	8,26	1,51	3,00	2,19	6,37	8,85	10,59	11,59	13,54
Податок на прибуток	0,74	0,60	0,46	0,50	-0,37	-1,64	-0,60	-0,78	-0,48
Всього витрат	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Перегрупування у структурі зобов'язань за напрямками залучення коштів зумовили відповідні перегрупування у структурі процентних витрат: у 2007 році зросла питома вага витрат за коштами фізичних осіб (з 14,32% до 17,84%) та коштами інших банків (з 13,52% до 16,26%) за одночасного зниження питомої ваги витрат за коштами суб'єктів господарювання (з 61,69% до 57,80%).

Зростання відрахувань до резервів під активні операції значною мірою зумовлено зростанням обсягу кредитного портфеля та посиленням вимог регулятора щодо формування резервів під активні операції банків.

Загальні адміністративні витрати зростали збалансовано з іншими складовими витрат, а їх основними складовими залишаються витрати на утримання персоналу (162,27 млн. грн. за 2007 рік) основних засобів та нематеріальних активів (39,47 млн. грн.), а також витрати на телекомунікації (22,83 млн. грн.). Зростання їх зумовлено, насамперед, значним розширенням мережі територіальних підрозділів.

Відстрочені податкові зобов'язання, які виникли внаслідок переоцінки основних засобів ВАТ АБ «Укргазбанк», перевищили податкові зобов'язання зі сплати податку на прибуток, внаслідок чого податок на прибуток має від'ємне значення.

Діяльність ВАТ АБ «Укргазбанк» є прибутковою. Чистий прибуток Банку за 2007 рік склав 100,35 млн. грн. (прибуток від операцій – 223,85 млн. грн.), а значення показника ефективності діяльності зросло з 124,15% станом на 01.01.07 р. до 149,57% станом на 01.01.08 р.

Основну частину фінансових результатів Банку формують доходи від основної діяльності (чистий процентний дохід за 2007 рік склав 258,21 млн. грн.; чистий комісійний дохід – 131,21 млн. грн.), хоча значною залишається питома вага інших доходів, отриманих від інших операцій, зокрема, від реалізації цінних паперів та від продажу валюти та банківських металів (переважна частина інших доходів та результатів від торговельних операцій).

Інвестиції у розвиток територіальної мережі та інфраструктури обслуговування (витрати на комунікації, мережу банкоматів, тощо) зумовили значний обсяг адміністративних витрат та витрат на утримання персоналу, хоча темп зростання позаопераційних витрат, загалом, відповідає темпу зростання витрат по Банку в цілому (питома вага загальних адміністративних витрат у загальних витратах ВАТ АБ «Укргазбанк» станом на 01.01.08 р. не перевищує 30%).

Відстрочені податкові зобов'язання, які виникли внаслідок переоцінки основних засобів ВАТ АБ «Укргазбанк», перевищили зобов'язання зі сплати податку на прибуток, внаслідок чого обсяг податку на прибуток має від'ємне значення. Зростання відрахувань до резервів під активні операції значною мірою зумовлено зростанням обсягу кредитного портфеля та посиленням вимог регулятора щодо формування резервів під активні операції банків.

4. Виконання планових бюджетних показників та стратегія розвитку

Заплановані показники фінансового плану ВАТ АБ «Укргазбанк» було загалом досягнуто, а за окремими балансовими та бюджетними показниками – перевиконано. Так, процентні доходи значно перевищили запланований рівень, що було наслідком понадпланового зростання кредитного портфеля та міжбанківських кредитів. При цьому, недовиконання планових показників за обсягом комісійних доходів було компенсовано значним обсягом інших операційних доходів (від реалізації цінних паперів з портфеля на продаж).

Стан виконання плану за окремими бюджетними та балансовими показниками наведено у Додатку 4.

Протягом 2008 року ВАТ АБ «Укргазбанк» планує значно збільшити кількісні (фінансові) та якісні показники своєї діяльності, у тому числі:

- розширити територіальну мережу, відкривши 147 територіальних підрозділів у різних регіонах України;
- розширити інфраструктуру обслуговування карткового бізнесу за рахунок збільшення кількості банкоматів до 677 одиниць. На відкриття та підтримання діяльності територіальних підрозділів, у тому числі кредитних магазинів планується інвестувати понад 150 млн. грн.; ремонт та модернізацію основних засобів – понад 13 млн. грн., а на інформаційні технології – близько 30 млн. грн.;
- збільшити порівняно із 2007 роком обсяг чистого прибутку в понад 1,6 рази, та процентних доходів у 1,9 рази.

План зростання основних балансових показників ВАТ АБ «Укргазбанк» наведено у Додатку 5.

Банк реалізує стратегію диверсифікації своєї діяльності та переорієнтацію на масові клієнтські сегменти. У стратегії визначений курс на активне залучення клієнтів фізичних осіб середнього та малого бізнесу, які працюють в сферах торгівлі, виробництва та надання послуг.

5. Інформація про обслуговування облігацій власних емісій ВАТ АБ «Укргазбанк»

5.1. Інформація про обслуговування облігацій за II півріччя 2007 року

У III кварталі 2007 р. ДКЦПФР зареєструвала випуск облігацій ВАТ АБ «Укргазбанк»:

- **серії С** (30.07.2007 р.; 300 000 шт. номіналом 1 000 грн. кожна на загальну суму 300 млн. грн., початок розміщення – 06.08.2007 р., термін обігу облігацій – 4 роки, дата погашення – 30.07.2012 р., всі облігації розміщено протягом III кв. 2007 р. на загальну суму 304 486 650,00 грн.);
- **серії D** (30.08.2007 р.; 100 000 шт. номіналом 1 000 грн. кожна на загальну суму 100 млн. грн., початок розміщення – 25.09.2007 р., термін обігу облігацій – 4 роки, дата погашення – 18.09.2012 р., у III кв. 2007 р. облігації не розміщувались);
- **серії E** (30.08.2007 р.; 100 000 шт. номіналом 1 000 грн. кожна на загальну суму 100 млн. грн., початок розміщення – 25.12.2007 р., термін обігу облігацій – 4 роки, дата погашення – 18.12.2012 р., у III кв. 2007 р. облігації не розміщувались).

Протягом III кварталу 2007 р. було виплачено відсотковий дохід за облігаціями серій А та В на загальну суму 3 183 637,60 грн.

За вказаний період Банк здійснював операції з власними облігаціями на вторинному ринку (купівля та продаж), у тому числі, викуп 1 045 шт. облігацій серії А на суму 1 045 000,00 грн. за офертою. (18.07.2007 р.)

У IV кварталі 2007 р. було розміщено 100 000 шт. облігацій **серії D** (весь обсяг випуску) на загальну суму 102 391 400,00 грн.

За четвертий квартал 2007 року ВАТ АБ «Укргазбанк» було виплачено відсотковий дохід за облігаціями серій А, В, С та D на загальну суму 10 130 236,65 грн.

Протягом IV кварталу 2007 р. Банк здійснював операції з власними облігаціями на вторинному ринку (купівля та продаж).

У січні 2008 р. ВАТ АБ «Укргазбанк» було розміщено 20 280 шт. облігацій **серії E** на загальну суму 20 547 290,40 грн. Банком було виплачено відсотковий дохід за облігаціями серії А на суму 2 891 777,35 грн.

5.2. Основні параметри емісії

Випуск іпотечних облігацій ВАТ АБ «Укргазбанк» серії «В» загальною номінальною вартістю 50,0 млн. грн. було зареєстровано Державною комісією з

цінних паперів та фондового ринку 23.01.2007р., рішення № 123 (витяг з реєстру випусків іпотечних цінних паперів №1/4/07, дата реєстрації –23.01.2007р.). Іпотечні облігації знаходяться в обігу. Термін обігу іпотечних облігацій – з 16.03.2007 р. по 24.02.2010 р. Іменні процентні звичайні іпотечні облігації серії «В» включені у список ПФТС 01.03.2007р., в котирувальний лист ПФТС 3 рівня 22.03.2007 р.

Облігації серії В банком розміщено у повному обсязі.

Зобов'язання емітента за іпотечними облігаціями є забезпеченими іпотечним покриттям, власники іпотечних облігацій мають вищий пріоритет перед правами чи вимогами інших осіб щодо іпотечного покриття.

Згідно наданої Банком інформації, станом на 01.01.08 р. сукупний розмір іпотечних активів у складі іпотечного покриття складає 55,89 млн. грн., середньозважений строк усіх іпотечних активів у складі іпотечного покриття складає 115 місяців, середньозважена процентна ставка за всіма іпотечними активами – 13%, сукупний розмір процентних платежів за всіма іпотечними активами, що підлягає сплаті емітенту в поточному процентному періоді за звичайними іпотечними облігаціями, визначений у валюті, у якій здійснюється випуск звичайних іпотечних облігацій складає 1,81 млн. грн. До складу іпотечного покриття входить 384 кредитів, відсотки за якими сплачуються щомісячно. Розмір іпотечних активів, зобов'язання боржників за якими забезпечені іпотекою житлових будинків або квартир перевищує 90% сукупного розміру усіх іпотечних активів, включених до складу іпотечного покриття.

Сумарний розмір процентних платежів за іпотечними активами протягом процентного періоду за іпотечними облігаціями перевищує обсяг процентів за облігаціями.

У разі необхідності емітент може провести заміну іпотечних активів у складі іпотечного покриття, відповідно до вимог чинного законодавства, при цьому банк має достатньо коштів та цінних паперів, які рефінансуються НБУ для можливості заміни частини іпотечних активів.

Висновок

Враховуючи наведені фактори та показники діяльності банку, рейтингове агентство прийняло рішення про підтвердження рейтингу емісії облігацій ВАТ АБ «Укргазбанк» серії В загальним обсягом 50 млн. грн. на рівні «uaAA-» зі стабільним прогнозом.

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу рейтингів фінансового сектора

А.М. Коноплястий

Відповідальний аналітик

В.О. Шулик

Додатки

Дані балансу ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007	01.01.2008
Активи									
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	300,84	294,77	288,04	246,89	313,96	260,34	323,45	537,64	525,07
Казначейські цінні папери	0,96	3,43	0,81	0,00	0,01	0,01	0,01	0,38	2,18
Кошти в інших банках	570,10	622,05	862,15	832,16	1 175,35	860,92	1 630,72	3 087,71	3 845,44
Кредити клієнтам	1 200,49	1 411,32	1 297,36	1 671,40	2 164,45	2 729,53	3 296,72	4 221,87	4 861,67
Цінні папери	215,00	183,22	254,71	456,77	471,08	447,71	467,52	404,04	491,89
Довгострокові вкладення	143,04	152,24	163,62	196,53	362,99	374,74	424,07	472,71	680,55
Нараховані доходи	16,48	24,20	27,76	28,43	28,91	37,95	37,90	44,07	50,15
Резерви	-74,33	-76,05	-80,75	-80,94	-101,67	-113,68	-136,63	-166,60	-222,63
Інші активи	14,69	16,56	23,91	44,59	45,74	56,14	101,51	157,32	79,50
Разом активів	2 387,26	2 631,76	2 837,61	3 395,82	4 460,83	4 653,66	6 145,28	8 759,14	10 313,83
Зобов'язання									
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	531,53	564,37	635,87	763,33	1 010,18	900,84	1 939,51	3 166,99	3 536,42
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	11,40	28,29	28,51	37,40	19,88	35,55	95,64	129,45	112,24
Кошти суб'єктів господарювання	468,90	561,44	500,13	567,10	838,18	760,22	954,02	1 342,99	1 962,63
Кошти фізичних осіб	1 048,75	1 136,83	1 285,79	1 398,36	1 722,97	1 910,38	2 105,01	2 638,08	3 068,90
Кредити, від міжнародних організацій	0,00	0,00	0,00	2,00	105,37	105,65	53,96	51,96	34,05
Боргові цінні папери	4,38	11,26	24,29	151,34	141,91	186,46	197,14	453,22	416,70
Субординований борг	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00
Нараховані витрати	28,05	33,28	40,51	44,24	49,70	58,18	71,13	89,07	103,36
Інші зобов'язання	27,27	24,69	14,71	119,52	45,96	160,07	60,00	201,92	100,22
Разом зобов'язань	2 170,28	2 410,16	2 579,82	3 133,28	3 984,16	4 167,36	5 526,40	8 123,68	9 384,52
Власний капітал									
Сплачений статутний капітал	169,82	169,82	200,00	200,00	300,00	300,00	400,00	400,00	500,00
Загальні резерви та інші фонди банку	28,45	28,45	45,13	45,13	45,13	45,13	75,91	75,91	139,60
Результат минулих років	1,73	15,53	-1,15	-1,15	-1,13	29,64	-1,13	-1,13	1,78
Результати переоцінки	0,30	0,67	0,33	0,32	101,90	102,01	102,01	102,01	187,57
Фінансовий результат поточного року	16,68	7,13	13,49	18,24	30,77	9,52	42,10	58,67	100,35
Всього власний капітал	216,98	221,60	257,80	262,54	476,67	486,30	618,88	635,45	929,31

Дані звіту про фінансові результати ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

	1 кв.2006 р.	6 міс 2006 р	9 міс 2006	2006	1 кв.2007	6 міс.2007	9 міс.2007	2007
Доходи								
Процентні доходи	75,43	158,72	246,08	357,79	127,43	282,53	487,12	757,52
Комісійні доходи	57,02	112,41	175,70	252,91	76,06	173,72	92,65	149,11
Торгівельний дохід	9,64	19,43	25,45	32,81	7,81	21,51	33,87	64,83
Інші банківські операційні доходи	2,27	4,86	5,43	17,56	7,84	32,89	45,03	73,46
Інші небанківські операційні доходи	0,06	0,12	0,21	0,49	0,20	0,51	0,80	1,08
Зменшення резервів	0,00	0,05	0,05	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходи	144,41	295,58	452,92	661,61	219,33	511,15	659,48	1 046,00
Витрати								
Процентні витрати	52,27	108,53	167,49	239,07	83,00	182,21	318,99	499,31
Комісійні витрати	47,81	91,63	140,59	195,90	59,44	126,10	12,59	17,90
Інші операційні витрати	3,82	8,40	13,05	18,21	5,32	12,49	21,26	34,39
Загальні адміністративні витрати	31,42	66,76	105,42	150,82	50,98	113,25	183,04	270,55
Відрахування до резервів	1,39	5,87	6,62	28,49	13,59	37,11	69,65	128,03
Податки на прибуток	0,55	0,90	1,51	-1,67	-2,52	-2,10	-4,71	-4,53
Всього витрати	137,28	282,10	434,68	630,83	209,81	469,06	600,80	945,65
Чистий прибуток	7,13	13,49	18,24	30,77	9,52	42,10	58,67	100,35

Інформація про територіальну мережу ВАТ АБ «Укргазбанк»

Регіон /область	01.01.2007		01.07.2007		01.10.2007		01.01.2008		План на 01.01.2009	
	Філії	Відділення	Філії	Відділення	Філії	Відділення	Філії	Відділення	Філії	Відділення
Вінницька	1	4	1	18	1	18	1	20	1	24
Волинська	0	1	0	1	0	1	0	1	0	4
Дніпропетровська	1	5	1	6	1	6	1	9	1	25
Донецька	1	2	1	3	1	5	1	7	1	30
Житомирська	0	0	0	1	0	1	0	2	0	9
Закарпатська	1	5	1	7	1	8	1	10	1	11
Запорізька	0	1	0	1	0	2	0	4	0	11
Івано-Франківська	0	2	0	2	0	2	0	5	0	6
Київська обл.	4	14	4	19	2	27	0	35	0	51
Кіровоградська	1	1	1	2	1	3	1	4	1	6
Луганська	1	10	1	10	1	10	1	13	1	18
Львівська	1	10	1	12	1	12	1	13	1	19
Миколаївська	0	1	0	1	0	1	0	3	0	10
Одеська	2	18	2	23	2	25	2	29	2	37
Полтавська	1	5	1	8	1	10	1	10	1	12
Рівненська	1	11	1	12	1	12	1	12	1	17
Сумська	1	2	1	5	1	7	1	7	1	9
Тернопільська	1	3	1	3	1	3	1	3	1	4
Харківська	1	4	1	8	1	10	1	11	1	18
Херсонська	1	2	1	6	1	7	1	7	1	9
Хмельницька	1	2	1	4	1	6	1	7	1	12
Черкаська	1	16	1	17	1	21	1	22	1	27
Чернівецька	0	0	0	2	0	3	0	3	0	4
Чернігівська	0	0	0	1	0	1	0	3	0	6
АР Крим	1	22	1	25	1	26	1	28	1	36
УСЬОГО:	22	141	22	197	20	227	18	268	18	415

Стан виконання плану за балансовим показниками (за середніми залишками) у II півріччі 2007 року, %

Показник (середньоденні залишки)	III квартал 2007	IV кв.2007
Актив, нетто	153,52	159,55
Міжбанківські операції	1050,98	371,91
Клієнтський кредитний портфель	120,52	132,17
Кредити корпоративним клієнтам	134,05	156,42
Кредити приватним клієнтам	95,05	93,05
Інвестиційні операції	78,00	96,08
Нараховані доходи	152,03	116,11
Резерви	153,84	162,64
Зобов'язання	160,21	164,02
Операції за кореспондентськими рахунками	101,44	177,46
Казначейські операції	405,75	377,02
Картковий бізнес	94,54	97,30
ОЩАДНІ ОПЕРАЦІЇ	143,03	155,00
- з корпоративними клієнтами	180,28	220,22
- депозити державних і місцевих бюджетів	576,16	601,89
- інші цінні папери власного боргу	294,09	432,58
За міжнародними кредитами та кредитами, отриманими від фінансових установ	50,94	49,79
Нараховані витрати	120,13	112,56
Капітал (без прибутку)	96,46	109,46
Результат поточного року	419,65	1638,46
ПАСИВИ	153,52	159,55

Планові балансові показники (за середніми залишками) на 2008 рік, %

Показник	Плановий приріст, порівняно з попереднім кварталом, %			
	I кв.2008	II кв.2008	III кв.2008	IV кв.2008
Чисті активи	9,08	12,44	13,92	12,94
Амортизація	15,93	14,76	13,78	12,92
Готівка та похідні/привіряні активи	90,56	13,22	14,53	17,09
Корраунок	-10,32	18,43	12,94	15,27
Міжбанківські операції	-0,61	1,70	7,60	-4,12
Клієнтський кредитний портфель	11,53	15,86	16,91	18,49
Кредити корпоративним клієнтам	5,48	10,72	12,36	14,99
Органи державної влади	0,00	-	-	-
Кредити приватним клієнтам	27,70	26,99	25,51	24,38
Сумнівні кредити	5,22	20,00	20,87	22,56
Інвестиційні операції	2,14	23,34	21,68	22,44
Аванси здійснені	65,88	29,47	13,62	15,57
Господарська діяльність	23,78	7,46	6,99	6,57
Нараховані доходи	10,52	11,50	13,97	14,24
Резерви	14,13	17,34	17,53	18,61
Зобов'язання	9,87	11,18	14,86	12,10
Операції за кореспондентськими рахунками	23,35	31,71	-16,08	46,69
Казначейські операції	-2,26	4,62	-7,24	-4,31
розрахункові операції	6,51	9,35	9,48	10,07
з корпоративними клієнтами	5,30	9,37	9,54	10,43
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	-1,01	1,20	1,45	1,94
з приватними клієнтами	-39,87	15,04	14,27	13,62
Картковий бізнес	15,61	8,94	9,05	9,17
ощадні операції	13,54	15,57	30,06	13,59
з корпоративними клієнтами	14,83	6,54	8,38	10,72
депозити державних і місцевих бюджетів	-14,01	5,93	5,60	5,30
інші цінні папери власного боргу	15,42	40,07	140,60	13,11
з приватними клієнтами	14,30	15,42	15,30	15,20
ощадні сертифікати строкові	6,75	7,79	8,28	8,75
За міжнародними кредитами та кредитами, отриманими від фінансових установ	12,60	-44,11	142,57	0,00
За субординованим боргом	0,00	0,00	0,00	0,00
Аванси отримані	74,12	12,84	13,56	15,42
Нараховані витрати	37,64	13,90	15,73	17,03
Капітал (без прибутку)	9,88	24,13	0,00	19,44
Результат поточного року	-70,47	123,92	69,36	51,40
ПАСИВИ	9,08	12,44	13,92	12,94